

/bb 66. csökkent.....1.folyt./vm

ugyanígy intézkedik a rendelet a gümőkör miatt eredeti munkakörükben nem foglalkoztatható / például élelmiszerral, gyermekekkel foglalkozó/ dolgozók tekintetében is.

az érintett dolgozók keresetkiegészítésben részesülnek, ha munkaképességük csökkenése eléri vagy meghaladja a 36 százalékot, s új munkakörükben keresetük nem éri el a balesetük, megbetegedésük előtti átlagkeresetük 80 százalékát.

a rendelet előírja, hogy a csökkent munkaképességű dolgozók foglalkoztatásának elősegítése céljából a vállalatoknál bizottságot kell létrehozni./mti/

17.49/-n

-4-

de

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Fém utca 6-7. Telefon: 160 490, 160 600

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1963. november 29.

bb 1. készül a társadalmi munkák jövő évi programja - 35-40 millió forint értékű társadalmi segítség a kerületfejlesztésben

i hi/lk/m/zs

1963. november 29.

Budapest lakossága a jövő évben - amint az eddigi felajánlásokból megállapítható - mintegy 35-40 millió forint értékű társadalmi segítséget nyújt a városfejlesztéshez. A társadalmi munkák részletes programját a helyi feladatok figyelembe vételével dolgozzák ki a tanácsok.

A 8. kerület lakói - ideai teljesítményükhöz hasonlóan - a jövő esztendőben is mintegy 6 millió forint értékű társadalmi feladatot vállaltak. A tanács elsősorban olyan munkákra veszi igénybe a lakosság erejét, amelyekre az építőipari létszámihiány miatt nem találtak kivitelező vállalatot, vagy ahol szak-képzettség nélkül is foglalkoztatni lehet az önként jelentkezőket. A lakóterületen például 3,5 millió forint értékű kisebb tatarozást, javítást, szerelést végeznek majd el a bérlők. A tanácsi intézményekben és a közterületeken körülbelül 2,5 millió forint értékű lesz ez a segítség: a kórházakban, iskolákban a belső javítási munkáknál, a közterületeken a parkosításban, új játszóterek, utcakertek létesítésében segít a lakosság.

A 18. kerületben két és félmillió forint a jövő évre felajánlott társadalmi segítség értéke. A vízcsőhálózat bővítéséhez több mint egymillió forint, az utak korszerűsítéséhez, karbantartásához szintén csaknem ugyanilyen értékű támogatást adnak az érintett utcák lakói. Az oktatási intézmények javára a szülői munkaközösségek tagjai csaknem félmillió forintnak megfelelő karbantartási, javítási munkát ajánlottak fel.
/folyt.köv./

- 1

de

bb 1. /készül a ... 1. folyt./ m

az 5. kerületben a pártbizottság, a kiesz, a hazafias nép front és a kiesz segítségével összeállított, mintegy két és félmillió forint értékű társadalmi munkaterv alapján a jövő évben is több fontos helyi feladatot oldanak meg, az óvodák és az iskolák például csaknem egymillió forint értékű támogatást kapnak a patronáló vállalatoktól és a szülőktől. néhány köznevelési feladatot is társadalmi erőből oldanak meg, a színházteremtésben - a kapualjak rendbehozásában, a lépcsőházak javításában, meszelésében - is részt vesz majd a lakosság. /mti/

-...-

bb.2. öt óra alatt 1755 kiló hal - páratlan őszvégi halzsákmány a mohácsi duna-szakaszon

vid/j n ká

1963. november 29.

folyóinkon az ősz és a tél a halászok szempontjából „uborkaszezonnak” számít. amint a víz hőmérséklete 10 fok alá süllyed, a halak téli pihenőre vonulnak, elcsendesednek. ilyenkor nagyon sovány a zsákmány, és éppen ezért a halászok ritkábban is szállnak vízre. a mohácsi duna-szakaszon most mégis óriási halfogás volt, ami - ősz végén - páratlan eseménynek számít. kiefer jános, a mohácsi halászati szövetkezet idős, tapasztalt brigádfőnöke és hét embere két egymást követő éjszaka - öt óra alatt - 1755 kilogramm halat fogott.

mindkét alkalommal csak azért hagyták abba a huzást, mert a bárkájuk megtelt, és több halat már nem tudtak elhelyezni benne. a halászok azzal magyarázzák a kitűnő zsákmányt, hogy a dunán árnullám vonult le, amely sok hordalékot vitt magával. az áradás és a hordalékkal érkezett nagy mennyiségű táplálék azután mozgásra készítette a halakat. /mti/

..-

bb 3. mi akadályozza a márkás áruk választékának bővítését? - fel kell számolni a rendezetlenséget - hangsúlyozzák a kereskedelmi minőségellenőrző intézetben

i to/tm vm vg

1963. november 29.

egy-egy terméken feltüntetett „márka”-jelzés garancia a szabványban meghatározott első osztályunál jobb minőség állandósítására. a márkás-cikkeket a kereskedelmi minőségellenőrző intézet és a fővárosi vegyészeti és élelmiszervizsgáló intézet folyamatosan ellenőrzi. a vásárlók körében azonban nem eléggé ismert a márkás áruk választéka, ezért az mti munkatársa tájékoztatást kért erről a kereskedelmi minőségellenőrző intézetben. /folyt.köv./

- 2 -

NE

/bb 3. mi akadályozza.....1.folyt./vm

a kermi vezetők véleménye szerint a márkásítás egészében eléggé rendezetlen. ennek fő oka, hogy már elavult a márkásítási eljárást szabályozó az ötvenes évek elején hozott rendelet. nemcsak a nemzetközi színvonal változott meg, hanem nőttek a hazai igények is. a legnagyobb hiba, hogy a rendelet ma már nem ösztönöz a minőség javítására. a márkázott termékek gyártása ugyanis nem jelent semmi előnyt az üzemeknek, anyagilag nem érdekelték ebben, a fokozottabb ellenőrzésnek vannak kitéve. igen nagy gondot okoz nekik az egyforma minőségű alapanyag biztosítása is.

ebből adódik a márkás cikkek számának évenkénti erős ingadozása. egyes termékek indokolatlanul kerülnek márká-jelzéssel forgalomba, más cikkek pedig szinte „kiáltanak”, márkásításért, mégsem vonják be azokat az ilyen áruk körébe. ugyyszólván egyedüli márkásáru termelők az élelmiszeripari tárca vállalatai. ezt bizonyítja a kermi nyilvántartása. jelenleg a következő termékeket kezelik márkás áruként:

exotic, opera és caola pipere- szappan, opera parfüm, kölni, ruzs, puder és arcruzs, royal opera-krém, a kék és a piros daru cigaretta csipősségmentes csemege fűszerpaprika, a herz és a pick szalámi, az exporco, az excelsior és a glóbus dobozsonka, a gyulai husipari vállalat gyulai kolbász és a márkás ürmös-vermuth. kivonták viszont a márkás cikkek köréből a múlt évben még ilyenek ismert kék-vörös és ólevendula pipereszappant, a rex korong-borotvaszappant az odol szájvizet, a dody kölnit, a lysoformot, az opera zsíroskrémet és krémpudert, a csillag cipőpasztát és a délibáb-sört.

más iparágakból is számos új termék került forgalomba az utóbbi években, közülük sor már világhírnévre tett szert, de egyet sem márkásítottak. megmagyarázhatatlan például, hogy miért nem márkás áruk a forte fotocikkek, vagy a különböző festékek, tinták, de lehetne márkásítani egyes háztartási tisztítószerket is.

a márkásítás biztonsgot jelent a vásárlóknak éppen ezért fel kell számolni a rendezetlenséget és az ide vonatkozó rendelkezéseket jelenlegi követelményekhez kell igazítani. /mti/

- . -

NE
-3-

bb.4. négy hangversenyből álló bach-ciklus az országos
filharmónia kamaratermének decemberi programjában

i ol/tr n fm

1963. november 29.

számos színvonalas koncertet rendeznek decemberben az országos filharmónia kamaratermében. többek között j.s. bach „das wohltemperierte klavier”, című zongoraciklusát négy részben, kósa györgy előadásában hallhatja a közönség. az első verseny december 3-án lesz. gyarmati vera és katona ágnes koncertjét 9-én rendezik bach-, mozart-, brahms- és c. franck- művekből. székely endre és láng józsef 13-án sorra kerülő szerzői estjén több neves előadóművész működik közre, fellép a weiner-vonósnégyes is. mező lászló, a 7. budapesti nemzetközi zenei versenyek díjnyertese 15-én ad koncertet, amelyen közreműködik werner mária ének-művész és szücs lóránt zongoraművész. montag lajos és sebestyén albert nagybőgő-zongora hangversenyén, amelyet december 16-án tartanak-, sziklai erika énekel./mti/

bb.5. száznegyven narancs egy fán

vid/j n ká

1963. november 29.

gazdag termést hozott egy narancsfa a szegedi józsef attila tudományegyetem növényteni intézetének botanikus kertjében. a pálmaházban díszlő huszonötéves fa valósággal roskadozik a gyümölcsöktől. a termések nagyok, lédusak, színük szép sárga, s legalább száznegyvenet olvastak meg belőlük.

a szegedi fűvészkert „narancsbősége”, azzal magyarázható, hogy sok napfény érte a fát. kedvező volt a beporzás is, mert a virágok erős illatára méhek ezrei hatoltak az üvegházba, s míg csak jártott a virágnylás, a kis mézgyűjtők elűzhetetlen vendégek voltak. a kertészek örömmel fogadták őket, mert a magas fa virágainak mesterséges beporzása aprólékos és hosszadalmas munka lett volna./mti/

..

-4-

10/24

bb. 6. öt éves a zenekedvelő gyerekek klubja - jubileumi műsor a televízióban

i/s/gg/a/-fm

1963. november 29.

öt évvel ezelőtt indította a magyar televízió a zenekedvelő gyerekek klubja című műsort. a legifjabb nézők megkedvelték az ismeretterjesztő, szórakoztató előadásokat. öt esztendő alatt számos vendég járt a klubban, több érdekes zenei játékot tanulhattak a gyerekek és megismerkedhettek a különféle hangszerekkel.

az évforduló alkalmából december 5-én, csütörtökön délután jubileumi műsorban emlékezik meg a tv erről a hasznos, tanító műsorról. meghívják a képernyő elé azokat a fiatalokat is, akik öt évvel ezelőtt maguk is mint zenekedvelő gyerekek mutatkoztak be a klubtagok és a nézők előtt./mti/

..

bb. 7. „magyarország állatvilága”, címmel jövőre nagyszabású kiállítást rendeznek a nemzeti múzeumban

i/ol/a/cz

1963. november 29.

nagyszabású kiállítás előkészítésén dolgoznak a természet-tudományi múzeum munkatársai. a tervek szerint a jövő évben a magyar nemzeti múzeumban - a volt afrika-kiállítás helyén - „magyarország állatvilága”, címmel kiállítást rendeznek. harminc boxban - építészek, festőművészek és más szakemberek által kialakított „természethű”, környezetben sorakoztatják majd fel a magyar fauna jellegzetes, preparált példányait: emlősöket, madarakat, hüllőket és kételtűeket, halakat, rovarokat.

a növénytári szakemberek az ország különböző részein gyűjtötték össze a „természethű”, környezet megjelenítéséhez szükséges növényeket, cserjéket, bokrokat, amelyeknek leveleit, ágait műanyag-bevonattal tartósítják./mti/

..

- 5 -

Ka

bb. 8. hormonokkal gyógyítja a növekedés zavarait egy amerikaián élő magyar tudós

i/ms/hné/a/zs

1963. november 29.

negyvenhárom évi távollét után néhány napot töltött magyarországon dr. Goldzieher Miksa, neves newyorki orvosprofesszor, aki az ellenforradalmi rendszer üldözése előtt volt kénytelen hazájából távozni. A professzor mint kórboncnok kezdte munkásságát, de már az első világháború előtt sokat foglalkozott a belső elválasztású mirigyek működésével. Az utóbbi évtizedekben feltűnést keltő és sok szakmai vitát indító eredményeket ért el a növekedési zavarok gyógyításában, munkásságáról elutazása előtt nyilatkozott a magyar távirati iroda munkatársának.

- a növekedés első feltétele - mondta a professzor, - hogy a test szövetei asszimilálják, vagyis a maguk felépítésére hasznosítani tudják a táplálékkal felvett anyagokat. Ennek a folyamatnak irányításában fontos szerepet játszik a hypofízis agyfüggelék-mirigy/ hormonja. ezért első gondolatom az volt, hogy a növekedési zavarokat állatokból vett hypofízis-hormonnal kellene kezelni. az emberi és az állati hormon vegyi szerkezete közötti különbség azonban ezt lehetetlenné teszi. ezért más megoldásokat kellett keresnem. a növekedésben elmaradottaknál például munkatársaimmal együtt arra törekedtünk, hogy ösztönözzük az agyfüggelék-mirigy működését és élénkítsük, fokozzuk a testszövetek táplálékhasznosító képességét. erre eleinte állatokból nyert nemi hormon kivonatokat alkalmaztunk. később rájöttünk, hogy a növekedésben és a nemi fejlődésben elmaradt fiugyermekek normális fejlődését legjobban a testoszon nevű férfihormonnal, annak is hosszabb ideig tartó változatával lehet elérni. hangsúlyozom, hogy ez a módszer kimondottan a fejlődésben visszamaradt fiugyermekek kezelésére használható. ezeknél a növekedési zavar egyben súlyos lelki és érvényesülési problémát is jelent.

- a nagyszámu eset közül néhány példa a kezelés eredményességére: egy 12-és fél éves fiugyermek magassága mindössze 120 centiméter körül volt. háromnegyed évi kezelés után meghaladta a 130 centimétert. ekkor abbahagytuk a kezelést és a gyermek továbbra is normálisan fejlődött. egy másik 13 és fél éves fiut, aki még nem volt pubertásban, és ugyancsak jóval alacsonyabb volt a normálisnak mondható magasságnál, néhány hónap alatt sikerült az átlagos szintre, növelni, a kezelést 16 éves koráig folytattuk. ekkor abbahagytuk, s a gyermek a továbbiakban ugyanugy fejlődött, mint eredetileg is normális növésű társai.

/folyt.köv./

9.00/a

- 6 -

bb. 8./ hormonokkal..... folyt. /a

- Lányoknál a probléma fordított: náluk az alacsony termet általában nem okoz lelki, érvényesülési problémát, a túlnövekedés annál inkább. férfihormonnal történő kezelés elférfiasodáshoz vezetne. megállapítottuk azonban, hogy bizonyos női hormon hatására csökken az agyfüggelék-mirigy túlzott működése, meggyorsul a szervezet érése és fokozódik a csontosodás. így lelassul, majd a szokásosnál hamarabb befejeződik a szervezet növekedése. a kezelés következtében az esetek egy részében menstruációs zavarok következnek be, ezek azonban a serdülő korban amúgy is gyakoriak és megfelelő kezeléssel rendbehozhatók. tapasztalatom szerint mintegy hét hónapi kezeléssel 10-11 centiméterrel csökkenthető a növekedés.

- természetesen soha sem a normális növekedést akarjuk megváltoztatni az orvosi beavatkozással. a cél az abnormális növekedés megakadályozása. a kezelésben a legfőbb követelmény, hogy ne okozzunk kárt a fiatal szervezetben. ezért rendszeresen vizsgáljuk a gyermekeket, többek között háromhavonként röntgennel ellenőrizzük a kezelt betegek térdizületét és ha rendellenességet tapasztalunk, a szükséges időre leállítjuk a kezelést./mti/

bb. 9. szurkálásért öt évi szabadságvesztés

1/bc/lk/a/la

1963. november 29.

batki bertalan 24 éves budapesti lakos sűrűn változtatta munkahelyét, s gyakran ivott. különösen sokat ivott fizetés idején, s utána napokig nem jelent meg munkahelyén. az ital hatására köteledett. egy nyári estén, amikor kijött egy étteremből, verekedést látott. batki a dulakodók közelébe érve előrántotta zsebkését és szeles zoltánt kétszer mellbe, majd miután az elesett, hátba szurta. ezután sigló józsefet is hátba szurta. szeles zoltán olyan súlyosan megsérült, hogy életét csak a gyors és szakszerű orvosi kezelés mentette meg, sigló józsef ugyancsak nyolc napon túl gyógyuló sérülést szenvedett.

a fővárosi bíróság batki bertalant emberölés kísérletéért és súlyos testi sértésért öt évi szabadságvesztésre ítélte és elrendelte: a büntetés letöltésekor kényszerelvonó kezelésben részesüljön. az ítélet - miután az ügyész tudomásul vette, s az elítélt is megnyugodott benne - jogerős./mti/

9.00/lm

me

bb 10. „régész iskola,, a szolnoki diákoknak

vid fm/tné-lm fm

1963. november 29.

szolnok megyében, ahol az alföldi megyék közül a legtöbb középkori műemlék, népi ipari emlék, régiség látható - a diákok is nagyszámban vesznek részt a régészeti kutatásokban, ásatásokban. szolnokon 40 diák közreműködésével valóságos „régész iskola,, működik. a versegny gimnázium és a beloiannisz uti általános iskola tanulói a nyáron - bors lajos tanár vezetésével - a tiszai medrében végeztek ásatásokat. a hajdani szolnoki vár vízikapujának előterében egykori török dzsámi vörösmárvány-oszlopainak darabjaira bukkantak. előkerült számos kerámiatárgy, bizánci mintás sgrafittó tálak, különféle korsók, bronz-, illetve vörösréz-díszek, gombok. a petőfi sándor ipari tanuló intézet diákjai a bükkben uppony környékén végeztek kutatásokat jégkorszakbeli leletek után. több mint 400 értékes tárgyat hoztak felszínre. a régész diákok - szakemberek vezetésével - jövőre szolnokon feltárják a tiszai partoldalán levő törökkorabeli dzsámi és fürdő összes maradványait, valamint az egykori várkutató, az ipari tanuló intézet diákjai ismét a bükkben, tarkón végeznek majd régészeti ásatásokat./mti/

--

bb 11. tíz mezőgazdasági repülőter szolnok megyében - 56 000 hold trágyázása, vegyszerezése a levegőből

vid j-lm ká

1963. november 29.

öt esztendeje veszik igénybe a mezőgazdasági repülőgépszolgálat segítségét szolnok megye 6000-8000 holdas termelőszövetkezetei. évente 8000-10 000 hold vetést trágyáztak, vegyszereztek a levegőből. a repülő alkalmazása gazdaságosnak bizonyult. a gépállomási díjtétellel azonos költségért lényegesen gyorsabban és egyenletesebben végezték el a trágyázást, permetezést. a jövő évi szerződést - az idén első ízben - már most ősszel megkötötték a repülőgépszolgálattal. ezek szerint 1964-ben az ideai területnek mintegy ötszörösén, 56 000 holdon „művelik,, levegőből a szövetkezetek vetéseit. tíz helyen létesítenek mezőgazdasági repülőteret. repülőterpről permetezik majd a híres nagykörűi cseresznyés és a tiszazugi szilvaskerteket is./mti/

--

bb 12. drótkötélpálya szállítja a fát a bakony-vidék meredek hegyoldalain

vid j-lm ká

1963. november 29.

a bakony-vidék meredek hegyoldalain, a bakonybéli erdőségekben felállították az első drótkötélpályát. a csehszlovákiából importált berendezés a kitermelés helyétől a legközelebbi utvonallig szállítja a hatalmas rönköket. az új szállítási módszer megkíméli a talajt és a fiatal facsemetéket./mti/

--

- 8 -

bb 13. automatikus „fürdő,, a transzformátoroknak

vid te-lm ki

1963. november 29.

az ideai műszaki fejlesztési tervek egyik fontos pontját valósították meg az elektronikus mérőkészülékek gyárának esztergomi üzemében. saját erőből ugynevezett vacuum-impregnáló berendezést készítettek. a gyárban évente hatezer-hétezer transzformátort szerelnek a különböző berendezésekbe. a transzformátorokat eddig impregnáló folyadékba mártogatva szigetelték. az új

berendezés a transzformátor legelrejtettebb zugába is eljuttatja, a kiszívott levegő helyébe, a folyadékot, s így tökéletesen lezárja a tekercseket. a készüléket vezérlőasztalról automatikusan irányítják. az új berendezéssel jelentősen javítják az üzemben a gyártmányok minőségét./mti/

--

bb 14. árpádkori sírokat tártak fel szankon

vid fm/tné-lm fm

1963. november 29.

a bács megyei szank község határában szántás közben emberi csontokat fordított ki az eke a földből. a további kutatások során nyolc sírt tártak fel. az egyikben réz-hajkarikát és nyílhegyet találtak. a leletek és a temetkezési forma alapján a régészek megállapították, hogy azok az árpád-korból származnak. a leleteket a kiskunfélegyházi kiskun muzeumba szállították./mti/

--

bb 15. tizenkilométer hosszú szállítóvágatot fénycsővel világítanak az oroszországi bányákban

vid te-lm ki

1963. november 29.

a komárom megyei bányákban tavaly kezdték meg a szállítóvágatok és a rakodók korszerűsítését. az oroszországi bányákban befejezték ezt a munkát. összesen ezer fénycsövet szereltek fel. tizenkilométer hosszan nappali fényt varázsoltak a szállító folyosókba, ahol most már kézilámpa nélkül lehet közlekedni.

javítják a világítást a tatabányai és a dorogi bányákban is./mti/

--

- 9 -

me

bb. 16. egymilliárd kétszázmillió forintos mezőgazdasági be-
ruházás nyugat-magyarországon

vid/j/a/cz

1963. november 29.

egy évvel ezelőtt alakult meg - 96 vas és zala megyei termelőszövetkezet összefogásával - az ország legnagyobb paraszti társulata, az Őrség-hetési vizgazdálkodási és talajvédelmi társulat. léterhozásának célja a nyugat-magyarországi határvidek, az Őrség, hetés és göcsej szántóföldjeinek komplex talajjavítása, e területek termővé tétele. a munkák ez év tavaszán kezdődtek meg, s közben újabb községek csatlakoztak a társulathoz. a két megye / vas és zala/ területén 210 község, illetve termelőszövetkezet határában, csaknem félmillió holdon kerül sor komplex talajjavításra tudományos kutatók és vízügyi szakemberek irányításával. kőszegtől letenyéig mintegy 150 kilométer hosszban és 40-60 kilométer szélességben általános vízrendezést hajtanak végre, szabályozzák a folyókat és patakokat, 135.000 hold szántóterületet mélylazítanak és vakond-dréneznek. a vakond-drén csatornák kiépítésével a föld alá kerülnek a vízlevezető barázdák, megszűnik a bakhátas művelés. a mélylazítással és a barázdák megszüntetésével több ezer holddal gyarapszik a termőterület is. ugyancsak elősegíti a termőterület növekedését az általános vízrendezés. a számítások és az eddigi tapasztalatok szerint a mechanikai és kémiai talajjavítás után egyes növényfajták hozama megkétszereződik, általában pedig 50-60 százalékkal növekszik.

az állam igen nagy anyagi támogatást nyújt az Őrségi, hetési és göcseji termelőszövetkezeteknek a nagy arányú talajjavítás megvalósításához. az egész dunántúli sem kapott még ekkora összegű mezőgazdasági beruházást: egymilliárd kétszázmillió forinttal segíti az állam a nagy terv véghezvitelét. a munkáival előreláthatólag 1970-re készülnek el./mti/

--

bb. 20. ,, kísérleti,, könyvtár nyílt a monori gimnáziumban

vid/gö/a/cz

1963. november 29.

több vidéki gimnáziumban nem tudják bevezetni a politechnikai képzést, mert a községben, vagy a szomszédos falvakban nincs gyakorlati oktatásra alkalmas ipari üzem.

/folyt.köv./

- 10 -

bb. 20./ ,, kísérleti..... folyt. /a

a monori józsef attila gimnáziumban is hasonló nehézségek akadályozták a diákok szakmai képzését. néhány évvel ezelőtt azonban úgy számították ezt a gondot, hogy kísérletképpen tanműhelyeket létesítettek az iskolában. a tanulók jelenleg öt szakma fogásaival és az iskola tangazdaságában három mezőgazdasági ágazat forrástélyaival ismerkedhetnek meg. a kísérlet beváltotta a hozzáfűzött reményeket.

a diákok szakmai fejlődését most újabb kísérlettel kívánják elősegíteni. nemrégén olvasóteremmel rendelkező, 4000 kötetes könyvtárat nyitottak meg. a kísérletnek kettős célja van. az egyik: a szakmát tanulókat megfelelő műszaki könyvekkel segítsék. a másik pedig az, hogy a könyvtárat az iskola kulturális központjává tegyék. ennek érdekében gazdag programot állítottak össze. többek között olyan előadássorozatot rendeznek, amelynek műsorában egy-egy ország vetített képes bemutatása, irodalmi, képzőművészeti és zenei életének, valamint politikai és gazdasági helyzetének ismertetése kap helyet. a meghívókhoz bibliográfiát mellékelnek, s az ebben ajánlott irodalmat a hallgatók megkapnák a könyvtárban. az új létesítmény segíti a könyvbarátok körének munkáját is./mti/

--

bb. 21. bővítik a nyergesujfalui danulongyárat - már megérkeztek az első gépek az ndk-ból

1963. november 29.

vid/te/a/ki

a nyergesujfalui magyar viscosagyár legfiatalabb üzemét, az első hazai szintetikus szálgyárat tavaly négy és félszeresére bővítették. az idén már 1650 tonna kiváló minőségű danulongrost gyártanak itt a különböző gyapju és gyapot textiliák erősítéséhez. a gyár termékei iránt nagy az érdeklődés, ezért folytatják az üzem fejlesztését és az eredetihez képest több mint hétszeresére, összesen 2.300 tonnára növelik a termelést. akárcsak az első bővítésre, erre is a meglévő épületben kerül sor. ezt részben a géppark jobb elhelyezésével és kihasználásával, másrészt a gyár két műszaki vezetőjének több berendezést pótló találmannyával tudják megoldani.

a gyárat ismét ,, menetközben,, bővítik, ami sok különleges feladatot jelent, mert nemcsak a por, hanem a hideg ellen is védeni kell a termelőgépeket. a két területet emelteként vaslemezfallal választják majd el. a gépek szerelését a jövő év közepén kezdik meg, s 1965 első negyedében kerül sor az üzemi próbákra. a gyár bővítéséhez ismét az ndk szállítja a berendezéseket, s az első gépek köztük a nyújtómű, már meg is érkeztek nyergesujfalura./mti/

9.45/Lm

--
-11-
11

bb 17. friss fejessaláta és zöldpaprika a karácsonyi konyhákban

vid j-lm ká

1963. november 29.

szolnok megye természetes melegvizzel fűtött primőr-kertészeiben most, november végén is termés érik, a cibakházi vörös csillag tsz cserkeszlői primőrtelepén elvirágzott a paprika, és bokrosodásnak indult a fejessaláta, a szövetkezet ker-tészei december 20. körül 5 000 vitamindus fejessalátát és mintegy 5 mázsa cecel paprikát adnak át a kereskedelemnek. a karcagi béke termelőszövetkezet primőr-kertészei mintegy 10 000 fejessalátát és paprikát hoz forgalomba karácsonyra./mti/

--

bb 18. szilveszterre új étterem és eszpresszó készül el a siklói várban

vid te-lm ki

1963. november 29.

hagyományossá vált már, hogy dél-baranya híres műemléki épületében, a siklói várban vidám mulatsággal búcsúztatják az ősz-tendőt. az év utolsó éjszakájára mindig szép számmal érkeznek külföldi vendégek is. az ódon várkastélyban a restaurálási munkákkal egyidejűleg korszerűsítik az éttermet. az eddig külön-álló kis termeket egybekapcsolják. új butorokat, gyönyörű csillá-rokat és falikarokat kapnak a helyiségek. az étteremhez eszpresszó is tartozik. az átalakítást az év végére befejezik és szilveszter éjszakájára négyszáz vendégnek nyújthatnak kulturált ellátást, szórakozást./mti/

--

bb 19. nemzetközi camping a szegedi tiszaparton

vid te-lm ki

1963. november 29.

tízezrek fordulnak meg szegeden a nyári hónapokban, főleg a szabadtéri játékok idején. a látogatók elhelyezése, különösen szombaton és ünnepnapokon nagy gondot okoz. az el-szállásolási problémákat a jövő évben már enyhíti az ujszege-di tiszaparton felépülő nemzetközi camping. ebben egyszerre háromszáz személyt tudnak elhelyezni. biztrót állítanak fel, de a vendégek igénybe vehetik a főzőfülkéket is. külön parkiro-zóhelyet jelölnek ki a lakókocsik számára. az összkomfortos campinget a tervek szerint már az ünnepi játékokat megelőzően megnyitják. a szegedre látogatók elhelyezését megkönnyíti a kiskundorozsmán és mártélyon létesülő két kisebb camping is./mti/

--

9.40/a

- 12 -

bb. 23. fokozott teljesítményű autó gumiabroncs javítóüzem kezd meg működését a jövő év elején vácotton

1/szf/hmé/a/vg

1963. november 29.

az országos gumipari vállalat felkészült, hogy lépést tartson a növekvő hazai autóforgalommal és elegendő jó gumiabroncs-csal lássa el a gyarapodó gépkocsialományt. a pneugyártás foko-zásán kívül egyik fontos lépésként megkezdődik a gumiabroncs-javítás feljesztése. nemcsak ellátási feladat ez, hanem fontos népgazdasági érdek is. az autógumi ugyanis köztudomásúlag drága importanyagokat tartalmaz. például egy-egy közepméretű teher-autó-abroncsban 20 dollár értékű importanyag van. hat dollárnyi az abroncs futófelületébe van beépítve. ha a lekopott futófelü-letet pótolják, hosszú időre megmentik a köpeny többi részében lévő 14 dollárt, mert szerényen számítva újabb 15.000-20.000 kilométeres futásra teszik alkalmassá az abroncsot.

az elhasznált köpenyeket jelenleg az országos gumipari vállalat budapesti pálma gyáregysége látja el új futófelülettel. a fővárosi üzem évente 30.000 pneu körfutózáására képes. ez ma már nem elegendő, ezért az üzemet áthelyezik vácra, ahol terjeszkedhet és lényegesen kibővíti. a váci gumiabroncs-javító üzem be-ruházása, amelyre 24 millió forintot költenek, befejezéshez köze-ledik. a pálma-gyár már körábrában odahelyezett gumihulladék-telepe és gumi oldószer üzeme mellett az idén elkészülnek a szükséges új üzemépületek, januárban ide telepítik budapestről a gépeket és 8 millió forint értékű csehszlovák gyártmányú új gépi berende-zést is beszereznek. az üzem, amely évi 50.000-60.000 abroncs futózáására lesz képes, 1964 elején kezd meg a munkát. később, valószínűleg a harmadik öt éves tervben a váci üzemet tovább fejlesztik. szovjet gépi berendezésű újabb futózó üzemet terveznek, évi 100.000 köpeny felújítására.

a váci gyártelep nemcsak a javítási kapacitást növeli, hanem gyorsítja a javítások átfutási idejét is./mti/

--

10.10/a

- 13 -

bb. 22. végrehajtják a földvédelmi törvényt : 6700 holddal növekszik pest megye szántóterülete

vid/j/a/ká

1963. november 29.

a mezőgazdasági rendeltetésű földek védelméről intézkedő törvény értelmében pest megyében tavaly láttak munkához a bizottságok. 25 község határában vizsgálták meg a földek hasznosítási módját. javaslataik alapján 2510 holdat vannak szántóföldi művelés alá, 3740 holdon szőlőt, gyümölcsöst telepítenek, 30.000 holdon pedig védelmi intézkedéseket tesznek a szél és a víz okozta kártételek megelőzésére.

az idén 359.850 holdon mérték fel a tényleges helyzetet, s mintegy 4.200 holdat szántóföldi művelésre, 6.650 holdat pedig gyümölcsstelepitésre javasoltak. az erózió elleni védekezésről 45.250 holdon kell gondoskodni a gazdaságoknak. erdősítésre 3.400 holdat jelöltek ki, olyan területeket, amelyek egyébként nem hasznosíthatók.

pest megyében az eddigi felülvizsgálatok alapján a szántóföld mintegy 6.700, a gyümölcsstelepitésre alkalmas terület 10.390 holddal növekszik./mti/

bb. 24. a keszthelyi agrártudományi főiskola tanárai irányítják a téli gépészképzést veszprém megyében

vid/j/a/ká

1963. november 29.

az őszi munkák zömének befejeztével egymás után nyílnak meg a téli tanfolyamok veszprém megyében. a téli mezőgazdasági továbbképzés központja az idén hévíz és keszthely lesz. hévízen több mint 1300 vezető termelőszövetkezeti szakembert ismertettek meg a mezőgazdasági termelés legújabb módszereivel, keszthelyen hathónapos gépész szakmunkásképző tanfolyamost nyitottak. mindkét tanfolyamon a keszthelyi agrártudományi főiskola gépészeti tanszékének tanárai oktatnak./mti/

--

10.17/a

- 14 -

bb 26. jövőre 40 szabadpolcos könyvtár lesz pest megyében

vid gö-Lm fm

1963. november 29.

fejlődik pest megye könyvtárhálózata. az idén a nagyobb községek külső részeiben és a tanyavilágban 31 könyvkölcsönző nyílt, s ezzel együtt már 331 könyvtárban, összesen 445 000 kötet közül válogathat a megye lakossága. azokra a településekre, ahol még nincs könyvtár, három művelődési autó viszi az olvasnivalót.

jelentős összegeket költenek a meglévő könyvtárak korszerűsítésére is. az év végére befejezik a váci, a ráckevei és a szentendrei járási könyvtárak átalakítását. mindháromban bevezetik a szabadpolcos kölcsönzést. a jövő évben ismét újabb könyvtárak átalakítására kerül sor, s így a megyében 40-re emelkedik a szabadpolcos könyvtárak száma./mti/

-.-

bb 27. „gépesített”, disznótor - több ezer új disznó-perzselőgépet kap a földművesszövetkezeti kölcsönző szolgálat

i kz/Lm ká

1963. november 29.

a központi statisztikai hivatal adatai szerint hazánkban a magánháztartások évente mintegy 2 millió hizottsertést váganak le. a vágások megszervezése, a hús konzerválása - füstölése - az utóbbi években már szerte az országban problémát okozott. a falvakból ugyanis eltűntek a füstölésre alkalmas ugynevezett „nyitott kéményes”, házak. emellett a perzseléshez szükséges szalma az utóbbi években „hiánycikknek”, számít, s két millió hizottsertés perzseléséhez a minimális mennyiséggel számolva is körülbelül fél millió mázsa szalmát kellene felhasználni.

a földművesszövetkezetek már az elmúlt évben megkezdték a disznóperzselő gépek kölcsönzését, sokhelyütt pedig a füstölésre is berendezkedtek. az elmúlt évben több mint 1 000 perzselőgép volt forgalomban. a nagy érdeklődés láttán ez évben további négyezerrel gyarapították a számukat, de a vidékről érkezett jelentések azt mutatják, hogy még ez sem fedezi az igényeket. becslések szerint körülbelül 7 000-8 000 perzselőgépre lenne szükség. a szövetség éppen ezért felhatalmazta a földművesszövetkezeteket, hogy szükség esetén akár magánkisiparosokkal is gyártassák meg a szükséges számú perzselőgépet.

a perzselőgépek mellett a sertésvágáshoz szükséges eszközök kölcsönzését is megszervezik a földművesszövetkezetek. ahol igény van rá, megteremtik a lehetőségét annak, hogy a lakosság a földművesszövetkezeti kölcsönző szolgálattól teljes komplett felszerelést - husdarálót, hurkatöltőt, bárdot, fűzőacélt, szurókést, üstöt, üstházat stb. - vegyen igénybe. a kölcsönzés mellett ha megfelelő szakemberrel rendelkeznek - vállalhatnak a magánháztartások részére bérvágást és feldolgozást is.

/folyt.köv./
10.25/Lm

-15-

Me

bb 27. / „gépesített, ... 1. folyt. / -lm

mind több földművesszövetkezet teremt lehetőséget huszfüstölésre is. a vendéglátóipari országos szövetkezeti központ ez évben vaslemezekből készült szállítható füstölőket hoz forgalomba, amelyek egyéb célokra - szilva-aszalásra, gyógynövény szárításra is használhatók. /mti/

bb 28. felülvizsgálják a kohó- és gépipar jogszabályait - eddig 51 elavult rendelkezést hatálytalanítottak - bővül a vállalatok jogköre

1 sl/tr-lm vg

1963. november 29.

a kohó- és gépipari, a pénzügyi, a tervhivatali és egyéb vezető szervek az évek folyamán majdnem négyezer rendelkezést adtak ki, amelyek a kohó- és gépipar tevékenységét szabályozzák. az őrjási rendeletekben már a leggyakorlottabb jogászok is alig ismerik ki magukat, nem ritkák az egymásnak ellentmondó, vagy elavult rendelkezések. a kgm most felülvizsgálja, az érvényben levő többezernyi jogszabályt, az elavultakat visszavonja, vagy javaslatot tesz más szerveknek a hatálytalanításra. ugyanakkor az üzemek összevonása azt is megköveteli, hogy a nagy vállalatok bizonyos jogköröket átvegyenek a minisztériumtól.

a vizsgálatok alapján most 16 elavult miniszteri utasítást és 35 főosztályvezetői rendelkezést visszavontak. a minisztérium javaslatára más szervek is sorra felülvizsgálják régi intézkedéseiket, s ahol a fejlődés úgy kívánja, a rendelkezést érvénytelenítik. a központi döntő bizottság elnöke például közölte: visszavonja azt a korábbi intézkedést, hogy az üzemek kötbérbüntetés nélkül csak a minisztérium jóváhagyásával mondhatják le rendeléseiket. ez a rendelkezés formálisnak bizonyult, mert csak a vállalatok vezetői tudhatják, hogy a megrendelt áru időközben valóban feleslegessé vált-e. a minisztérium hozzájárulására a jövőben nem lesz szükség, a vállalati revízióknál azonban szigorúan ellenőrzik majd, hogy az üzemek rendelései megalapozottak-e.

az országos tervhivatal értesítette a kgm-et, hogy az öt elnöki intézkedéseit is felülvizsgálják, s összefoglalva rendelkezve kiadják az érvényes tervezési jogszabályokat. egyben utal arra, hogy a tervhivatal elnökének intézkedése nélkül a tárca is dönthet bizonyos minisztériumi hatáskörök átasásáról, a vállalatok önállóságának növeléséről.

a kohó- és gépipari minisztériumban még az idén megtárgyalják, hogy milyen további jogokat adjanak át a vállalatok vezetőinek. javaslat hangzott el például arra, hogy a vállalatok vezetőinek hatáskörébe kellene utalni a rendkívüli szabadságok engedélyezésének, az éjszakai munka korlátozásának és megtiltásának, a vállalati vezető munkakörökben dolgozók fegyelmi ügyeinek intézési jogát. ilyen és hasonló javaslatokról rövidesen döntenek. /mti/

10.42/a

- 16 -

bb. 25. a gépszállítások és a szerelések meggyorsítására eddig huszonhét vállalattal kötött szocialista szerződést a tvk nagyüzemi kisz bizottsága

vid/te/a/ki

1963. november 29.

a tiszai vegyikombinát nitrogén műtrágyagyárában már több mint harminc különböző vállalat dolgozói szerelik a gépi berendezéseket, a csővezetékeket és a szerelvényeket. a munkák meggyorsításához nagy segítséget nyújtanak a kisz-fiatalok, akik védnökséget vállaltak a gyár építése felett. a nagyüzemi kisz-bizottság a hazai gépi berendezések szállítására és az egyes szerelések határidő előtt elvégzésére két év alatt 27 vállalat fiataljaival kötött szocialista szerződést. ennek eredménye, hogy számos - a beruházók által kért - hazai berendezést határidő előtt leszállítottak és több helyen a szerelést is határidő előtt végezték el. így - többek között - a budapesti április 4. gépgyár fiataljai a tiszapalkonyai hőerőműben három hónappal előbb felszerelték a melegvíz szolgáltatáshoz szükséges hőkicserélőket, szivattyukat és ms berendezéseket. ezzel lehetővé vált, hogy a vegyikombinát üzemait már az őszi hónapokban az erőműben termelt forró vízzel fűtsék. az egyesült villamosgépgyár kiszistái a szocialista szerződésben vállaltaknak egy hónappal előbb tették eleget és így a vertesz fiatal dolgozói a műtrágyagyár üzemében határidő előtt megkezdhatték a 28 különböző elektromos készülék felszerelését. a nagyüzemi kisz-bizottság igen fontos berendezés soronkívüli elkészítésére kötött szerződést a budapesti szellőzőművek ifjusági szövetségével. a nyári hónapokban ugyanis a vegyikombinátban leégett az egyik recirkulációs mű és tönkrementek a hűtőtorony ventilátorai. ezek pótlása a gyár indítása szempontjából igen sürgős volt. ezért a szellőzőművek fiataljai elhatározták, hogy a négy hűtőtorony ventilátort decemberig újra elkészítik és a rendbehozott épületben február 28.-ig felszerelik.

a nagyüzemi kisz-bizottság most újabb fontos berendezés szállítására kötött szocialista szerződést a ganz-másvag gyár fiataljaival. a gépgyáriak vállalták, hogy két oxigéntöltő kompresszort egy évvel a határidő előtt, december 31.-ig elkészítenek. /mti/

10.47/a

- 17 -

bb. 30. időjárásjelentés

gk/a

1963. november 29.

a meteorológiai intézet jelenti 1963. november 29-én, pénteken
13 órakor:

élénkülő délkeleti szél

dél-európában alacsony a légnyomás és az évszakhoz képest enyhe az idő, sokfelé esővel. a szovjetunió európai területének középső részén magas a légnyomás és hideg az idő. az atlanti óceán északi részén rendkívül mély ciklon foglal helyet, mely a 45. szélességi foktól északra viharos szeleket hoz létre az óceánon. hazánkban tegnap erősen felhős volt az idő. eső a maros, tiszsa, zagyva határolta északkeleti területeken kívül majd mindenütt esett. a csapadék mennyisége az ország délnyugati részén általában 5-10, a mecsekben 14-16, máshol azonban csak csapadéknym és 4 milliméter között váltakozott. a nap a dunántulon egyáltalán nem sütött és máshol is csak 1-4 órán keresztül. a hőmérséklet napközben a dunántul nyugati felén csak 8-10, az ország többi részén azonban 10-15 fokig emelkedett. ma hajnalban az északkeleti határmegyékben mínusz 1- plusz 2, az ország többi részén azonban csak plusz 3 - plusz 6 fokig hűlt le a levegő. ma délelőtt az ország északnyugati fele erősen felhős volt, helyenként esővel, a délkeleti fele viszont gyengébben felhős és száraz. a kékestetőn 10 órakor szállingózott a hó.

budapesten csütörtökön a hőmérséklet napi középértéke 10.2 fok volt, a sokévi átlagnál 7.4 fokkal magasabb.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 7 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 768 milliméter, alig változik.

várható időjárás szombat estig : élénkülő keleti, délkeleti szél. változó mennyiségű felhőzet, néhány helyen kevés eső. a magasabb hegyeken helyenként hószállingózás. az éjszakai lehülés fokozódik. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet keleten 0 - mínusz 4, nyugaton 0- plusz 4. legmagasabb nappali hőmérséklet holnap plusz 5 - plusz 9 fok között.

a duna vízállása budapestnél 262 centiméter. /mti/

13.25/a

- 18 -

bb. 29. a Lottó nyerőszámai

gk/a/c

1963. november 29.

a sportfogadási és Lottó igazgatóság tájékoztatása szerint bátaszéken a petőfi művelődési otthonban megtartott Lottósorsoláson a 48. játékhetén a következő nyerőszámokat húzták ki:

23, 24, 37, 50, 52.

a november havi Lottószelvények közül a 47. hét szelvényei vesznek részt a sportfogadási és Lottó igazgatóság székházában december 2-án megtartandó tárgynyeremény-sorsoláson. /mti/ nyilvános

--

bb. 31. biztonságos műveléssel negyvenöt ezer tonna olajat adott nagylengyel terven felül

vid/te/a/ki

1963. november 29.

a nagylengyeli olajmezőn az ötvenes évek közepén, az olajkutak túlzott megcsapolása következtében veszélyes vízesedés állott elő. az olajmező szakemberei ebből okultak és hozzáfogtak a mező tudományos alapokon történő műveléséhez. megfigyelőkutakat képeztek ki, különleges mérések százait végezték el és évekig csökkentett ütemben termeltek. évekig tartó vizsgálatok után ebben az évben intenzívebb termelés alá vontak több kutkörzetet és biztonságos műveléssel az év eleje óta állandóan növekedett a nagylengyeli olajmező termelése. nagylengyel az idén eddig 45.000 tonna olajat adott a népgazdaságnak terven felül és az olajbányászok több mint nyolcmillió forinttal csökkentették a termelési költségeket. /mti/

--

bb. 32. már a negyvenedik pusztán gyulladt ki a villany komárom megyében

vid/te/a/ki

1963. november 29.

komárom megyében a községek villamosítása után megkezdtek a tanyák és puszták villamosítását. a napokban már a negyvenedik kis településen, koromla-pusztán gyulladt ki a villany. jövőre folytatják a puszták, tanyák villamosítását és az év végére a megye minden olyan kis településén lesz villany, ahol legalább 30 család lakik. /mti/

--

13.50/a

- 19 -

bb. 33. pénteken csomagolták be az első exportszállítmányt a budapesti írószerkészítő ktsz salgótarjánba telepített üzemében

vid/te/a/ki

1963. november 29.

ez év nyarán költözött salgótarjánba a budapesti írószerkészítő ktsz. töltőtollüzeme. a bányaváros első jelentősebb könnyűipari üzeme ma már kilencven, nagyrészt fiatal női munkaerőt alkalmaz, s egy év múlva háromszáz salgótarjáni asszony és leány készít majd a töltőtollak és golyósíronok tizezreit. salgótarján új üzemében pénteken már a harmincezredik töltőtoll készült el, s megkezdtek az első exportszállítmány csomagolását. a szállítmányal törökországi megrendelést teljesítenek./mti/

-. -

bb 36. uj hazai és külföldi divatárak karácsonyra

i to/tm vm

1963. november 29.

a divatáru nagykereskedelmi vállalat karácsonyra ezernyi ajándéktárgyról, hasznos ruházati és divatcikkre gondoskodott a nők, a férfiak és a gyermekek számára egyaránt.

az öltözködés elengedhetetlen kiegészítői a sálak, a kendők, a kesztyűk, a férfiaknál a nyakkendő, a kalap stb. a sálak választéka szintetikus orlon-szálból készültekkel bővült. előnyük, hogy könnyűek, viseletük kellemes és puha. az idei karácsonyra kerültek először forgalomba száz százalékos gyapjuból készült kockás téli sálak, amelyeket diszdobozokban árusítanak. ujdonság a kötött bolyhozott és a sima műrostból készült bolyhozott sál.

kendőkből 500.000 került forgalomba. ezeknek minden fajtája, a gyapju, a műrost, a pamut és a szintetikus egyaránt kedvelt. az utóbbi idők nagy divatja a monofil és a tiszta selyem alapanyaga, kézzel festett kendő. csak a monofil kendők 12 színárnyalatban kaphatók. ujdonság a tiszta selyem, modern mintás filmnyomott kendő is.

a kesztyűk választékát ndk import nylon-jersey-dederon alapanyagból készültekkel bővítették. kisebb mennyiségben jugoszláv importból származó férfi és női bőrkesztyűt is kaptak a boltok.

a karácsonyi vásár egyik „slágere”, minden bizonnyal a háromrészes női „tv-garnitúra”, lesz. a szaténkartonból készült pizsamaöltöny és a hozzávaló hétnyolcados köntös ára mindössze 270 forint. a hagyományos, ismert női fehérneműkből bőséges az ellátás.

/folyt.köv./

15.14/-n

-20-

/bb 36. uj hazai.....1.folyt./vm

említésre méltó, hogy az idén első ízben kielégítő mennyiség került forgalomba meleg flanell női fehérneműkből. ujdonság az uj, különleges alapanyagból készült férfi pizsama. szép és nagyra-becsült ajándék a férfiaknak a köntös. brokátcselyem, műszál, vászon és frottir anyagból készültek kaphatók. az ingek választékának bővítésére kisebb mennyiségű jugoszláv és osztrák import is várható.

a nyakkendőben jelenleg a keskeny fazonu, egyedi szabásu, sötétebb színű a divat, egymintás, vagy saját tónusu harántcsikos változatban. a karácsonyi vásárra nagyobb mennyiségű terítal nyakkendő is forgalomba kerül. a bőrdíszmü-ajándékok között kiemelkedik a diszes csomagolású levéltárca és erszény, a bőr diplomata-táska, az import férfi-nesszeszer és a bőrből készült női bevásárlótáska. /mti/

-. -

bb 35. a természettudományi muzeum

gk vm

1963. november 29.

értesíti a látogató közönséget, hogy technikai okok miatt az ember származása és az őskor embere című kiállítást december 2-től 5-ig zárva tartja./mti/

-. -

bb 40. kínai küldöttség érkezett a magyar-kínai műszaki tudományos együttműködési bizottság 8. ülészakára

k sl/tné vm vg

1963. november 29.

pénteken délben kínai küldöttség érkezett budapestre, a magyar-kínai műszaki tudományos együttműködési bizottság 8. ülészakára. a küldöttséget sen hung, a kínai 1-es számú gépipari minisztérium miniszterhelyettese, a magyar-kínai műszaki tudományos együttműködési bizottság kínai tagozatának elnöke vezeti.

fogadásukra a ferihegyi repülőtéren megjelent földi lászló a könnyűipari miniszter első helyettese, a magyar-kínai műszaki tudományos együttműködési bizottság magyar tagozatának elnöke és rupert ferenc a magyar tagozat titkára. ott volt csei ce-min, a kínai népköztársaság budapesti nagykövete./mti/

-. -

15,20/m

- 21 -

me

me

bb.34. kerékpáros halálos balesete balástyán

vid/fm/tné n fm

1963. november 29.

berkes sándor balástyai lakos a község területén, az 5-ös számú műuton kerékpározott. áthajtott a menetirány szerinti baloldalra, s ekkor egy vele szemben jövő személygépkocsi elütötte. berkes sándor a kórházba szállítás után belehalt sérüléseibe./mti/

..

bb.38. szovjet professzor előadásai debrecenben a gépi fordításról

vid/tné n fm

1963. november 29.

a magyar tudományos akadémia vendégeként hazánkban tartózkodó n.d. andrejev leningrádi professzor, csütörtökön és pénteken debrecenben tartott előadásokat. a gépi fordítás kiváló kutatója elsősorban azokat a szovjet eredményeket ismertette, amelyeket leningrádban a vezetése alatt álló kutató munkaközösség a gépi közvetítői nyelv megalkotásában elért. debreceni tartózkodása során találkozott a kossuth lajos tudományegyetem vezetőivel és hasznos tanácsokat adott a debreceniek tervének megvalósításához, **a matematikai nyelvészeti képzéshez./mti/**

..

bb.39. pest megye teljesítette őszi gyümölcsstelepítési tervét

vid/j n ká

1963. november 29.

az országban bács után pest megye telepíti a legtöbb szőlőt és gyümölcsöt: a második ötéves terv időszakában 31.025 holdon kerülnek a földbe a szőlővesszők és a gyümölcsfa-csemeték. most összesen 3.819 hold új gyümölcsös telepítését tüzték ki célul, s a hét végén végeztek is ezzel a feladattal, sőt 91 holddal tulszárnyalták az előirányzatot. ugyanakkor a jövő tavaszra tervezett szőlőtelepítés felével is elkészültek. a telepítők, amíg az időjárás engedi, folytatják munkájukat./mti/

..

-2x

ika

15.28/-n

bb 37. budapestre érkezett n.sz. patolicsev szovjet külkereskedelmi miniszter

k sl/tné/m/vg

1963. november 29.

az 1964-65-ös magyar-szovjet árucsereforgalmi egyezmény aláírására pénteken budapestre érkezett n.sz.patolicsev szovjet külkereskedelmi miniszter és a szovjet gazdasági élet több vezető munkatársa. fogadásukra a ferihegyi repülőtéren megjelent incze jenő külkereskedelmi miniszter, vályi péter, az országos tervhivatal elnökének első helyettese, némety béla a külügyminisztérium 1-es számú politikai osztályának vezetője. ott volt g.a.gyenyiszov, a szovjetunió magyarországi nagykövete és a nagykövetség több tagja. /mti/

..

bb 41. a földművesszövetkezeti mozgalom felelőse a háztáji gazdaságokban rejlő lehetőségek jó kihasználásának - ülést tartott az országos földművesszövetkezeti tanács

i kz/m/ká

1963. november 29.

pénteken, az édosz székház nagytermében, ülést tartott az országos földművesszövetkezeti tanács. a háztáji termelés és felvásárlás, a helyi ellátás, valamint a háztáji és szórvány-gyümölcsösök növényvédelmének szervezésével kapcsolatos kérdések megvitatására összehívott ülésen megjelent nyers rezső, az mszmp politikai bizottságának póttagja, a központi bizottság titkára, szirmai jenő, a szövosz elnöke, dégen imre, az országos vízügyi igazgatóság vezetője, nánási lászló, az elnöki tanács tagja, a szövosz felügyelő bizottságának elnöke, bencze károly, az mszmp központi bizottsága mezőgazdasági osztályának helyettes vezetője, dr. sághy vilmos, az országos tervhivatal elnökhelyettese, dergács ferenc élelmezésügyi, halász jános belkereskedelmi miniszterhelyettes, tizza józsef a termelőszövetkezeti tanács titkára és erdős józsef, az okisz elnöke. a sz. balatov, a centroszozuz igazgatósági tagja vezetésével résztvett az ülésen a szovjetunió fogyasztási szövetkezeti központi szövetsége hazánkban tartózkodó 3 tagu delegációja.

a napirend előadója bartolák mihály, a szövosz elnökhelyettese volt. mint bevezetőben rámutatott, mezőgazdasági termelésünk az egyébként kedvezőtlen időjárás ellenére lehetővé tette, hogy zöltség-gyümölcsféléből egyenletes ellátást biztosítsunk a lakosságnak, s ez elsősorban a mezőgazdaság szocialista átszervezésének köszönhető. a szocialista nagyüzemek nélkül az utolsó három, rendkívül kedvezőtlen gazdasági évben nyilvánvalóan igen komoly gazdasági nehézségeink lettek volna. a szövetkezeti gazdaságok termelési ütemének egyenletes és gyors fejlődése révén viszont az egy főre jutó zöltség-gyümölcs fogyasztás az idén már majdnem elérte a 150 kilót.

/folyt.köv./

15.45/-n

-23-

ika

bb 41. /a földművesszövetkezeti ... 1. folyt./ m

a felszabadulás előtt az egy főre jutó zöldség és gyümölcsfogyasztás mindössze 95 kiló volt. az árubőséggel hozható összefüggésbe, hogy a mennyiségi növekedés mellett megugrottak a minőségi követelmények is. kialakultak a lakosság igényei a megfelelően csomagolt, osztályozott, fogyasztásra előkészített árura. mindezekből nyilvánvaló, hogy a földművesszövetkezeteknek a továbbiakban is egyik legfontosabb feladata a nagyüzemi termelés, a szövetkezeti gazdaságok segítése első sorban a zöldség-gyümölcsfelvásárlás területén. elő kell mozdítani a korszerű, nagyüzemi zöldség-gyümölcstermelés kialakítását, az erre specializált termelőszövetkezeti gazdaságok fejlődését. mindemellett sok a tennivaló a háztáji és kiegészítő gazdaságokban is. e gazdaságoknak a mezőgazdaság szocialista átszervezése után is jelentőségük van mindenekelőtt a tagok önellátása, a kisebb falvakban a nem mezőgazdasági foglalkozásuk helyi ellátása, valamint sok cikkből a központi árualapra történő termelés szempontjából is. a háztáji gazdaságok bizonyos cikkekből csaknem 5 millió lakos ellátását biztosítják. lehetővé teszik emellett a nagyüzemekben lekötetlen munkaerő rendszeres foglalkoztatását, a kisüzemi termelő eszközök - főként épületek - további kihasználását. a földművesszövetkezeti mozgalom nem csak egyszerű résztvevője, hanem felelőse a háztáji gazdaságokban rejlő lehetőségek jó kihasználásának. az ezzel kapcsolatos munkát mindig a helyi lehetőségekre kell felépíteni, s látni kell, hogy csak a helyi tanácsi vezetőkkel, a tömegszervezetekkel együttműködve, a szövetkezeti gazdaságok terveivel összehangolva vezethet eredményre. nyilvánvalóan nem érdemes háztájiban termelni olyan zöldségfélét, amelyből a helyi termelőszövetkezet nagy területen nagy mennyiséget termel. azokra a cikkekre kell berendezkedni, amelyeknek a termelésével a közös gazdaság nem foglalkozik. árutermelésre - tehát lényegében a központi készletbe történő felvásárlásra - ezek közül is elsősorban a korai megjelenésű zöldségfélék - saláta, retek, őszivetésű zöldborsó, általában a koratavaszi primőrcikkek - jöhetnek számításba.

/folyt.köv./

15.50/-n

-24-

ME

bb 41. a földművesszövetkezeti.....2.folyt./vm

a háztáji zöldségtermelés elősegítése érdekében az eddigieknél szervezettebb lesz a vetőmagellátás, s gondoskodnak arról, hogy megfelelő mennyiségű és minőségű palántához jussanak a termelők. a legfontosabb tájtermő területeken már 1964-ben árusítanak palántát a földművesszövetkezetek.

a nagyrészt már üzemi gyümölcsösökben termelt téli almán kívül gyümölcsfáink mintegy 82 százaléka van a háztáji gazdaságokban. a háztáji gyümölcsösök ilyen formán nemcsak ön-és helyi-ellátási érdekeket szolgálnak, de a központi árualapnak is csaknem a felét innen vásárolják fel. fontos feladat tehát, hogy biztosítsuk e gyümölcsösök rendszeres kezelését, tápanyagszükségletét, továbbá az erre alkalmas területek céltudatos betelepítését. különösképpen a kihasználatlan paraszti udvarok, szériuskertek fásításának elősegítése fontos feladat. egyre sürgetőbb a zártkertek felújítása is. a háztáji gazdaságok gyümölcsfakereslete máris igen nagy. örvendetes ez, mert nyilvánvalóan bizonyítja, hogy növekedett a termelési kedv. nem kedvező azonban, hogy a házikertekben is ugyanazokat a gyümölcsöket kívánják termelni, mint a nagyüzemekben. fel kell hívni a termelők figyelmét arra, hogy almából és őszibarackból a nagyüzemek előbb-utóbb olyan nagy tömeget termelnek, hogy ezeknek a gyümölcsöknek a házikerti termelése semmiképpen se lesz gazdaságos. legelőnyösebb értékesítési lehetőségekre - nagy távlatban - cseresznyéből, meggyből, általában a bogyósokból számíthatnak. a földművesszövetkezetek is az ilyen fajták elterjesztéséhez tudják adni a legnagyobb segítséget.

a háztáji gazdaságok állattartásának megszervezése csakis a termelőszövetkezeti közös gazdálkodással és a háztájiban folytatott egyéb tevékenységgel szoros összhangban történhet. az eredményt - az állami intézkedések mellett is - a helyi megoldásokban kell keresni. az utóbbi években visszaesett libatenyésztés fejlesztésére, az állomány feljavításával és cseréjével éppen most tesszük meg az első lépéseket. megkezdték a földművesszövetkezetek a mintaközségek szervezését és mintegy 8.000 rajnai gunár kihelyezését. igen fontos és időszerű feladat a háztáji baromfitartás korszerűsítése: változtatni kell az elavult elhelyezési viszonyokon, meg kell javítani a mindmáig egyoldalú takarmányozást, tervszerűen irányított cserével fokozatosan fel kell számolni a jelenlegi fajtajellegnélküli, kis termőképességű állományt. előrehaladást jelent e téren az az országos intézkedés, amely 1964. első négy hónapjában a háztáji állomány cseréjére legalább egy millió nagytermőképességű napszállatot biztosít. a háztáji gazdaságoknak nyújtott tojótáp mennyisége ugyanekkor 400 vagonra emelkedik.

/folyt.köv./

16.00/-n

-25-

ME

/bb 41. a földművesszövetkezeti....3.folyt./vm

befejezésül a házikerti és szórványgyümölcsösök növényvédelmének szervezésével kapcsolatos feladatokról szökött. az elmúlt években egyes gyümölcsnemeket - szilva, cseresznye, meggy - a legtöbb házikertben soha nem permetezték. az elhanyagoltság miatt nemcsak a termés kiesés nagy, hanem a szállítóeszközök és raktárak fertőzése révén a nagyüzemi gyümölcsösöket is állandóan veszélyeztetik. az idén a földművesszövetkezetek már mintegy 530 növényvédelmi brigádot szerveztek s egyúttesen 5 millió forint értékű beruházással járultak hozzá - elsősorban a hét kiemelt megyében - a növényvédelem hatékony megszervezéséhez. a következő évben újabb két megyére - veszprémre és baranyára terjesztik ki a házikerti és szórványgyümölcsösök szervezett védelmét, s ismét jelentős anyagi áldozatot hoznak a munka sikeréért. 1964-től kezdődően a földművesszövetkezetek nyereségük egy részéből növényvédelmi alapot képezhetnek s ezt a növényvédelem díjtalan eblátására használhatják fel./mti/

- . -

bb 42. már elfogad előjegyzést a boy-szolgálat télapója

i to/tm vm vg

1963. november 29.

az elmúlt évekhez hasonlóan a boy-szolgálatnál 10-12 télapó most is készenlétben áll, hogy kérésre lakásra vigye az apróságoknak szánt ajándékokat. a boy-télapók december 5-én és 6-án gépkocsikba ülnek és úgy járják a várost. a télapók programja igen zsufoltnak ígérkezik, ezért már most elfogadnak előjegyzéseket, hogy be tudják osztani munkájukat./mti/

- . -

bb 46. a német demokratikus köztársaság

vid te vm ki

1963. november 29.

budapesti nagykövetsége a gépipari tudományos egyesület miskolci csoportjával, valamint a lenin kohászati művek bartók béla művelődési házának vezetőségével közösen péntek délután a művelődési ház nagytermében filmbemutatót rendezett.
/mti/

- . -

16.12/-n

-26-

10/11

bb 44. modern, új városnegyed épül a józsef-város szívében - már a jövő évben megkezdik a korszerű, 15 emeletes lakóházak építését - sajtótájékoztató a 8. kerület jövőjéről

t zs/tr/m/zs

1963. november 29.

suhajda józsef, a 8. kerületi tanács végrehajtó bizottságának elnöke pénteken sajtóértekezleten ismertette a józsefváros fejlesztésének távlati terveit. elmondta, hogy a kerület - amely csaknem 150 ezres lélekszámával budapest legnépesebb kerülete - a perspektivikus elképzelések alapján a következő esztendőben alaposan megfiatalodik. a nagyarányú beruházások, lakásépítkezések indokoltak is, hiszen a józsefvárosi házak háromnegyede még a múlt században épült, s a szakemberek kereken félezer olyan „kiöregedett” épületet tartanak nyilván, amelyet már nem is érdemes felújítani.

a hosszútávra szóló fejlesztési program - amely természetesen még változhat - formálódhat - szerint a kerületben több mint tizenháromezer új lakás kerül tető alá. a szanálásra megérett házak lebontásával járó építkezés zöme a józsef körut, a népszínház utca, a mező imre utca az üllői ut által határolt területen lesz. a tervek között szerepel ezenkívül az új tisztviselőtelep és a százados uti lakótelep rendezése, korszerűsítése.

a nagyvonalú elképzelések valóraváltását már a jövő évben megkezdik. első lépésként az üllői ut, illés utca, baross utca és józsef körut által határolt terület új arculatát alakítják ki. ezen a részen jelenleg 556 lakóépület van, ezek 40 százaléka földszintes, 16 százaléka egyemeletes, 18 százaléka kétemeletes, a többi három, vagy többemeletes. park, tér jóformán alig van - egy lakosra az előirt 5.7 négyzetméter helyett mindössze 0.23 négyzetméter zöldterület jut. az 1964-ben kezdődő munkálatok során 700 új lakás építéséhez fognak hozzá. öt toronyházat emelnek - ezek 15 emeletesek lesznek - s mindegyikben 140-140 lakás lesz. két toronyház építését már 1965 végéig befejezik. érdekes, hogy ez a negyed alighanem budapest legmagasabbra törő városrésze lesz - a tervekben 25 emeletes lakóház építése is helyet kapott - mert rosszak a talajviszonyok, s az építőknek a szokásosnál jóval szilárdabb, erősebb alapozást kell készíteniük. mindez csak akkor „kifizetődő”, ha az alapokra megfelelő számú emeletet is húznak. a 15 emeletes lakó-kombinátok építési munkálatait természetesen szanálások előzik meg. a bontásra ítélt házak lakóinak elköltöztetése már meg is kezdődött, a tanács ügyel arra, hogy a kényeszerű költözés az érintetteknek semmiképpen se jelentsen hátrányt, s legalább olyan, de inkább jobb otthonhoz jussanak, mint amilyenben laknak. az új negyed további kiépítése során egyébként összesen 14 tizenöt emeletes toronyház tető alá hozatalát tervezik.

/folyt.köv./

16.17/-n

-27-

10/11

bb 44. /modern ... 1. folyt./ m

a távlati tervek szerint a józsefváros modern, új központja a horváth Mihály tér környékén alakul ki. az itt épülő irodaházakban helyezik majd el a párt- és tanácsi szerveket, a társadalmi és tömegszervezeteket, az ügyészséget, a bíróságot és a többi hivatalos intézményt. a tervek összeállítói nagy figyelmet fordítottak a megújuló józsefváros egészségügyi, kereskedelmi, oktatási és kulturális hálózatának fejlesztésére. a távlati előirányzatok között szerepel például öt új ugynevezett törpe szakrendelő, 26 bölcsőde, 24 óvoda, 12 iskola építése. a klinikák fejlesztésére a tömő utca déli oldalán, a botanikus kertetől a Bókay János utcáig terjedő részt tartják fenn. nagyösszegű beruházásokkal kívánják javítani a kerület kereskedelmi ellátottságát: 70-80 korszerű új üzlet kialakítását tervezik, s üzletközpontok létrehozásával kívánják biztosítani az egyes sűrűbben lakott negyedek jobb áruellátását. már folyamatban van a teleki téri piac korszerűsítése - itt 1965 végéig modern árusítópavilonokkal cserélik fel a dűledező deszkakunyhókat. a kerepesi úti piacot megszüntetik, s ennek szerepét a környéken épülő üzletház, vagy szupermarket veszi át.

a józsefváros kőrengetegében a szanálásokkal és az építkezésekkel egyidejűleg helyet szorítanak a felüdülést, pihenést szolgáló zöldövezeteknek is. a toronyházakkal beépülő új negyekben például új főutvonalat alakítanak ki, amelynek menetére széles zöld sávot, telepítenek, .. /mti/

...-

bb 48. ezerhatszázan tanulnak zenét komárom megyében

vid/te/m/fm

1963. november 29.

komárom megye vezető művelődésügyi szakemberei pénteken tatabányán megvitatták a megye zeneoktatásának helyzetét. a tanácskozáson nemcsak a zenével, hanem a népművelés más ágaival foglalkozó szakemberek is résztvettek.

a beszámoló szerint a megyében 4 zeneiskola és 3 zeneoktatói munkaközösség működik 54 tanárral. a tanulók létszáma évről évre növekszik. a tavalyi 1300-zal szemben az idén már 1600-an tanulnak zenét. a 15 tanszak közül a zongora és a hegedű után a klarinét és a trombita a legnépesebb. falun is növekszik az érdeklődés. jelenleg 20 községből járnak be a közeli zeneiskolákba, vagy munkaközösségekbe, de újabb falvakból vannak jelentkezők és több helyen kérnek kihelyezett tagozatot. a tanács ebben az oktatási évben több mint 1,700.000 forintot költ az iskolák fenntartására és bővítési hangszerállományukat. tatabányán például 132, az egyik legfiatalabb zeneiskolában az oroszlaniban pedig 64 hangszer áll a tanulók rendelkezésére. /mti/

...-

15.28/-n

-28-

ME

bb 43. megnyitott a mezőgazdasági szakkörvezetők első országos tanácskozása gyulán

vid te vm ká

1963. november 29.

a hazafias népfront, a földművelésügyi minisztérium, a tit és a tömegszervezetek közös rendezésében péntek délután gyulán a városi tanács dísztermében megnyitott a mezőgazdasági szakkörvezetők első országos tanácskozása. nagy daniel, az elnöki tanács tagja, a hazafias népfront országos tanácsa mezőgazdasági szakköri bizottságának elnöke megnyitó beszédében elmondotta, hogy három évvel ezelőtt a hazafias népfront javaslatára alakultak a termelőszövetkezetekben az üzemi mezőgazdasági szakkörök. az országos tanácskozást most azért hívták össze, hogy a szakkörvezetők kicserélhessék tapasztalataikat, s előrébb léphessenek ezen a területen. ezután dr. petőházi gábor, földművelésügyi miniszter-helyettes tartott előadást a mezőgazdasági szakpropagandánk feladatai a nyolcadik pártkongresszus tükrében címmel. bevezetőben hangsúlyozta, hogy a korszerű gazdálkodás feltételeinek megteremtéséhez ki kell építeni a nagyüzemi termelés anyagi és technikai bázisát. ismertette, hogy államunk az utóbbi években milyen hatalmas összegeket költött a mezőgazdaság fejlesztésére, és hangsúlyozta, hogy ezeknek az erőforrásoknak anyagi erővé változtatása fokozott mértékben megköveteli a tudomány legújabb eredményeinek, a termelés élenjáró módszereinek széleskörű alkalmazását, a mezőgazdasági szakismeretek elterjesztését. a szakmai ismeretek széleskörű elterjesztésére állami és társadalmi szerveink nagy munkát fejtenek ki. az elmúlt tanévben például 6500 hallgatója volt az agrár-felsőoktatási intézményeknek. a megnövekedett termelési feladatok szabta követelményeknek megfelelően 23 helyen 13 szakkal létrejöttek a szaktechnikus képzést biztosító felsőfokú mezőgazdasági technikusképzések, a nappali tagozaton 2738, a levelezőtagozaton pedig 3.484 hallgatóval. a középfokú mezőgazdasági technikumokban a nappali tagozaton 7.876-an, a levelező tagozaton csaknem huszonegyszáz tanuló. szervezetté vált a mezőgazdasági szakmunkásképzés is. ezekben a napokban országsszerte mintegy 76.000 felnőtt mezőgazdasági dolgozó kezd meg tanulmányait a különféle tanfolyamokon. most szervezik az alapfokú traktoros tanfolyamokat 35.000 traktoros képzésére. a mezőgazdasági tanulóiskolákban 14.000 parasztfiatalt oktatnak. jelentősen megnőtt az érdeklődés az iskolán kívüli oktatási formák iránt is.

a mezőgazdaság előtt álló feladatok sikeres megoldása érdekében olyan rendszeres és folyamatos szakképzést, s továbbképzést kell biztosítani, amely nemcsak a szakemberek tudását és termelési gyakorlatát tartja a legkorszerűbb szinten, hanem serkentően hat az egész üzem dolgozóira. ezt a képzési formát a hagyományokban gazdag mezőgazdasági szakkörök keretein belül kívánjuk megvalósítani.

/folyt.köv./

16.34/-n

-29-

ME

/bb 43. megnyilt.....1.folyt./vm

az előadást élénk vita követte. vacsora után a gyulai erkel ferenc művelődési otthonban jól sikerült ismerkedési estet rendeztek a mezőgazdasági szakkörvezetők számára.

a tanácskozás szombaton folytatja munkáját. a résztvevők ellátogatnak elekre, megtekintik a jó gazdálkodásáról híres lenin termelőszövetkezetet és megismerkednek hazánk egyik legjobban működő mezőgazdasági szakkörének tagjaival./mti/

- . -

bb 47. befejezték évi tervüket a dunaujvárosi tüzállóanyaggyár dolgozói

vid te vm ki

1963. november 29.

a dunai vasmű tüzállóanyaggyárának dolgozói befejezték évi tervüket. az év végéig mintegy háromezer tonna tüzállóanyagot gyártanak terven felül./mti/

- . -

bb 49. „irodalmunk fejr megyei hagyományairól,,

vid fm/tné vm fm

1963. november 29.

cimmel érdekes dokumentumkiállítás nyílt a székesfehérvári vörösmarty mihály megyei könyvtárban. a kiállítás bemutatja első írott nyelvemlékeinktől - a tihanyi alapítólevéltől - kezdve, irodalmunk minden fejr megyei vonatkozású dokumentumát s a ma élő fejr megyei írók műveit./mti/

- . -

bb 51. a szot elnöksége

tné vm fm

1963. november 29.

táviratban üdvözölte a guineai dolgozók szakszervezeti szövetségének kongresszusát./mti/

- . -

16.36/-n

-30-

KE

bb 50. a közoktatás fejlesztésének perspektivikus tervei - tájékoztató a magyar sajtó házában az iskolareform időszerű kérdéseiről

t vt/gk vm zs

1963. november 29.

pénteken a magyar sajtó házában kurucz imre, az mszmp központi bizottsága tudományos és kulturális osztálya köznevelési alosztályának vezetője tájékoztatót tartott közoktatásunk időszerű kérdéseiről.

elmondta, hogy a tervek szerint a népgazdaság teherbíró képességeinek megfelelően - körülbelül 1975-ig általánossá teszik a középfoku oktatást. ez annyit jelent, hogy minden továbbtanulásra alkalmas gyerek elvégezheti és remélhetőleg el is végzi majd a középiskolát. tíz esztendőn belül a szakrendszerű oktatást az egész általános iskolai hálózatra ki terjesztik, hogy a középiskolába kerülő diákok egyenlő eséllyel indulhassanak.

kurucz imre beszámolt arról, hogy az általános iskola nyolcadik osztályát legutóbb végzett 148.000 tanuló közül több mint 68.000-et felvettek a különböző középiskolák első osztályaiba, ami 46.5 százalékos aránynak felel meg. 1970-re - az elgondolások szerint - már 105 000 fiatal kap majd helyet a középiskolákban, ami 62.7 százaléka lesz a nyolcadik osztályból kikerülőknél. a harmadik öt-éves terv időszakában nagy súlyt fektetnek a középiskolai tanárképzésre. a nyíregyházi és a szegedi tanárképző főiskolát bővítik s fokozatosan növelik a hallgatói létszámot a pedagógusokat is képző egyetemeken.

az oktatásügy távlati terveiben szerepel az is, hogy 1970 körül az általános iskolát végzett tanulók 50 százaléka gimnáziumokba, 50 százaléka pedig szakmát is adó középiskolába - zömmel szakközépiskolába - kerül.

az oktatási reform végrehajtásáról szólva hangsúlyozta, hogy most az iskolai nevelőmunka áll előtérben. az új tantervek és tankönyvek - amelyeknek bevezetése az általános iskolákban már megkezdődött - úgy készültek, hogy azok nevelő hatása az eddiginél nagyobb legyen. a cél az, hogy 12 esztendő alatt a pedagógusok megtanítsák a fiatalokat a társadalom és a természet objektív törvényszerűségeire, összefüggéseire, de csak annyi lexikális anyaggal, amennyi ehhez feltétlenül szükséges. csakis így érhető el a még fennálló túlterhelés megszüntetése./mti/

- . -

16.46/-n

-31-

KE

bb 52. a mongóliai unesco bizottság főtitkára elutazott budapestről - a magyar unesco bizottság szélesíti nemzetközi kapcsolatait

t bi/tm/m/fm

1963. november 29.

p.ceren-coodol, a mongóliai unesco bizottság főtitkára pénteken elutazott hazánkból. a magyar unesco bizottság meghívására hat napot töltött Magyarországon. vele együtt érkezett és szombaton távozik országunkból manuel corrales, a kubai unesco bizottság főtitkára.

- vendégeinket - mondotta dr. maller sándor, a magyar unesco bizottság főtitkára - az unesco most befejeződött párizsi főtitkári értekezlete kapcsán hívtuk meg budapestre. a nemzeti bizottságok főtitkárai ugyanis nemcsak a kétévenként megtartott közgyűléseken és a hosszabb időközökben sorra kerülő regionális értekezleteken találkoznak egymással, hanem azokon a tanácskozáson is, amelyeken évente a 113 tagállam nemzeti bizottságainak főtitkárai közül mintegy 25-en gyűlnek össze párizsban. ilyenformán körülbelül ötévenként minden főtitkár részt vesz a párizsi találkozáson. a magyar bizottság meghívása a jövő évben esedékes. emellett igen nagy jelentőségű, hogy az egyes nemzeti bizottságok a párizsi összejöveteleken kívül kétoldalu kapcsolatokat is kiépítsenek egymással. a magyar unesco bizottság az unesco 1965-66 évi programtervezetéhez történt hozzászólásában éppen az ilyen jellegű kapcsolatok bővítését és elmélyítését javasolta. mongol és kubai vendégünk budapesti látogatása lényegében már ennek a javaslatnak a szellemében zajlott le. megbeszéltük munkaterveinket, a mindannyiunkat kölcsönösen érdeklő szervezeti problémákat, és megállapodtunk abban, hogy a jövőben rendszeresen megküldjük egymásnak kiadványainkat. ez a kölcsönös tájékoztatás és kapcsolat nagyban megkönnyíti majd együttműködésünket és munkánkat a párizsi értekezleteken. hasonló megbeszélések céljából a jövő hétre várjuk a csad köztársaság unesco bizottságának főtitkárát is budapestre. /mti/

...-

bb 54. egy éves amerikai tanulmányuttra

i ms/gg/m/zs

1963. november 29.

indult pénteken dr. károlyházi frigyés egyetemi docens, a fizikai tudományok kandidátusa, a chapel hill-i egyetem meghívására. a magyar kutató december közepén dallasban fizikai kongresszuson is részt vesz. /mti/

...-

16.50/-n

-32-

NR

bb 45. a szocialista drámairodalom kérdéseivel foglalkozó nemzetközi konferencia tanácskozása

t bi/tm/vm sr

1963. november 29.

pénteken az írószövetség klubjában dobozy imre elnökletével második tanácskozási napjára ült össze a szocialista drámairodalom kérdéseivel foglalkozó nemzetközi konferencia. a felszólalók sorát vészi endre nyitotta meg, majd georgi kranzov bolgár drámaíró elmondotta, hogy Bulgáriában a jövő év tavaszán az ország felszabadulásának 20. évfordulója alkalmából nagyszabású színházi fesztivált rendeznek. a fesztiválon mintegy 50 új bolgár színművet mutatnak be a színházak. helmut baiert, a német demokratikus köztársaság drámaíróinak tapasztalatai alapján a valóságábrázolás, a témaválasztás kérdéseiről beszélt.

a következő felszólaló j.n.rannet észt drámaíró arról a nagy érdeklődésről számolt be, amellyel Szovjet-Esztországban a drámairodalmat - a szovjet és a haladó nyugati drámairodalom alkotásait - kísérik. a műveket nemcsak a színházakban nézik meg, hanem nagy példányszámu kiadványok formájában olvassák is. hermann istván kritikus a szocialista drámairodalomnak az elmúlt években elért eredményeit összegezte. henryk keisch ndk-beli író a drámairodalom közönségvonzó hatását, sajátosan demokratikus jellegét hangsúlyozta. ezután miloslav stehlik a csehszlovák drámaíró szólott a konferencia részvevőjéhez. a szocialista dráma frázis-ellenes, harcoss igazságkereső jellegét domborította ki hozzászólásában.

az ebédszünet előtt foglalta el helyét a szovjet küldöttség asztalánál a budapestre érkezett viktor rozov, a műveiből Magyarországon is jól ismert drámaíró.

/folyt.köv./

bb 57. kereskedelmi megállapodás Magyarország és Izrael között

k sl/vm/vg

1963. november 29.

több napig tartó tárgyalások eredményeként pénteken Budapesten a külkereskedelmi minisztériumban aláírták a Magyarország és Izrael közötti 1964. évi kereskedelmi és fizetési forgalmat szabályozó jegyzőkönyvet. az okmányokat magyar részről veres péter a külkereskedelmi minisztérium főosztályvezető helyettese, izraeli részről shimeon amir az izraeli külügyminisztérium főosztályvezető helyettese írta alá. /mti/

...-

17.07/-n

-33-

NR

bb 56. közlekedési balesetek

te/m/zs

1963. november 29.

a 18. kerületi vöröshadsereg utja és a széchenyi istván utca kereszteződésénél szilágyi sándor 42 éves gépkocsivezető tehergépkocsijával összeütközött egy motorkerékpárral, amelyet szabó lászló 29 éves szerelő vezetett. a baleset következtében szabó lászló kórházbaszállítás után meghalt. a balesetet az okozta, hogy szilágyi sándor szabálytalanul kanyarodott, a motorkerékpár vezetője pedig a megengedettnél gyorsabban hajtott. szilágyi sándor vezetőigazolványát bevonták.

a 11. kerületi fehérvári ut 133 előtt v. kovács jános 44 éves budapesti lakos ittas állapotban figyelmetlenül ment át az uttesten és egy motorkerékpár elütötte. a baleset következtében v. kovács jános súlyos nem életveszélyes, a motoros könnyű sérülést szenvedett.

az 5. kerületi roosevelt téren a lánchid feljárójánál kóti lajos 28 éves földesi lakos gépkocsijával elütötte jancsó gyula 40 éves budapesti lakos. a baleset következtében kóti lajos súlyos nem életveszélyes sérülést szenvedett. a balesetet jancsó gyula figyelmetlensége okozta. /mti/

bb 55. baleset

te/m/zs

1963. november 29.

a 18. kerületi lakatos utcai lakótelep építkezésén ábrahám ferenc állványozó a 44-es építőipari vállalat dolgozója, munkatársától egy 4 méteres deszkapallót akart átvenni. eközben elvesztette egyensúlyát, s 8 méter magasból lezuhant. súlyos, életveszélyes állapotban szállították a kórházba. a balesetet a sérült figyelmetlensége okozta. /mti/

bb 53. tíz nappal a vállalt határidő előtt befejezte exporttervét az elektromos készülékek és mérőműszerek gyára

1 kf/kf/m/ki

1963. november 29.

az elektromos készülékek és mérőműszerek gyarának ideai exportkötelezettsége mintegy 20 százalékkal magasabb volt a tavalyinál. a nagyobb feladatok ellenére az üzem dolgozói vállalták, hogy december 10-ig valamennyi külföldi megrendelést teljesítik. jó munkájukkal azonban még az ígért határidőt is tíz nappal megrövidítették, s pénteken befejezték ideai exporttervüket, 30 millió forint értékű műszert adták át a külkereskedelemnek. /folyt.köv./

17.20/-n

-34-

Me

bb 53. /tíz nappal ... 1. folyt./ m

időközben a metrimpex külkereskedelmi vállalat újabb külföldi megrendeléseket kapott, amit kérésükre a gyár terven felül elvállalt. ennek alapján az év végéig még mintegy 4 millió forint értékű különféle elektromos műszert készít exportra az ekm. /mti/

bb.58. a főkapitányság közleménye

k/n sr

1963. november 29.

a budapesti rendőrfőkapitányság közlekedésrendészeti osztálya értesíti a főváros lakosságát, hogy az astoria aluljáró 1963. november 30-án 15.30 órakor kezdődő ünnepélyes átadása után a tanács körut - muzeum körut - rákóczi ut - kossuth lajos utca kereszteződésében és környékén az alábbi forgalmi rend lép életbe:

- a keresztezésen való áthaladáshoz, valamint a villamosra való felszálláshoz a gyalogosok csak az aluljárót vehetik igénybe.

- a kereszteződésben a járműveknek balra kanyarodni tilos.

- a muzeum köruton a kálvin tér felé haladva a ferenczy istván utcáig balra kanyarodni tilos.

- a tanács köruton a rákóczi uttól a dohány utcáig megállni tilos.

- a kossuth lajos utcában a duna felé haladva a semmelweis utcáig megállni, a semmelweis utcától a városház utcáig várakozni tilos.

- a kossuth lajos utcában a károlyi utcától a szép utcáig megállni, onnan a muzeum körutig várakozni tilos. /mti/

..

bb.59. heinrich homann előadása az ndk államtanácsának tevékenységéről

t hí/tm n sr

1963. november 29.

heinrich homann, a német demokratikus köztársaság államtanácsának elnök helyettese pénteken látogatást tett a népköztársaság elnöki tanácsánál. az elnöki tanács tagjai és a meghívottak nevében kisházi ödön, az elnöki tanács helyettes elnöke üdvözölte a vendégeket, aki ezután előadásában ismertette az ndk államtanácsának tevékenységét, majd válaszolt a feltett kérdésekre. az előadáson jelen volt az ndk nagykövetségének több munkatársa is. /mti/

17.40/-n

-35-

Me

bb.60. svéd vendégek a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának elnökénél

k vt/gg vm zs

1963. november 29.

a hazánkban tartózkodó stockholmi városi tanács kulturális delegáció tagjai pénteken látogatást tettek sarlós istvánnál, a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának elnökénél./mti/

..

bb.61. román delegáció utazott át budapesten

gk/n zs

1963. november 29.

péntek délután mogyorós sándornak, a román munkáspárt politikai bizottsága tagjának vezetésével román delegáció utazott át budapesten. a küldöttséget a keleti pályaudvaron fehér lajos, a magyar szocialista munkáspárt politikai bizottságának tagja, a minisztertanács elnökhelyettese, gyenes andrás, az mszmp központi bizottsága külügyi osztályának helyettes vezetője és jakus jeno, a külügyminisztérium főosztályvezetője üdvözölte. megjelent a pályaudvaron mihaíl rosianu, a román népköztársaság budapesti nagykövete és a nagykövetség több vezető munkatársa./mti/

..

bb.62. a csehszlovák kultúra

t ol/gk n sr

1963. november 29.

helyiségében pénteken magyar zeneművészek találkoztak a kárel hába zeneszerző vezetésével hazánkban tartózkodó csehszlovák zeneművész-küldöttség tagjaival./mti/

..

bb.63. dr. kovács lajos muzeológus az ndk-ba utazott

k ol/tr n sr

1963. november 29.

dr. kovács lajos tudományos kutató, a természettudományi muzeum munkatársa pénteken berlinbe utazott. a magyar muzeológus részt vesz az ndk biológiai társasága faunakutató munkaközösségének kétnapos ülésén, ahol beszámol a magyarországon alkalmazott fénycsapdahálózat eredményeiről. hazánkban 60 fénycsapda működik, amelyek automatikusan összegyűjtik a fényre repülő rovarokat. ezzel a módszerrel a kártevők előrejelzése mellett lehetőség adódik új tudományos felismerésekre is: például több mint 30 új lepkefajtát találtak hazánkban, köztük 3-4 olyat is, amelyet a tudomány eddig még nem ismert./mti/

..

18.32/-n

-36-

Ne

bb.64. a sámson és delila főpróbája az erkel színházban

i ol/gk n sr

1963. november 29.

pénteken tartották az erkel színházban saint-saens „sámson és delila”, című operájának nyilvános főpróbáját. a dalművet kettős szereposztásban hozzák színre. a főpóiban delila szerepét szabó anita, sámsonat joviczky józsef, a főpapot jámbor lászló énekelte, a zenekart komor vilmos vezényelte. a második szereposztás nyilvános főpróbája december 5-én lesz. az opera rendezője dr. kenessey ferenc. a díszletet fülöp zoltán, a jelmezeket márk tivadar tervezte./mti/

..

bb.65. átadták az idei semmelweis-díjat

t ms/gg n la

1963. november 29.

a 2-es számú belgyógyászati klinika előadótermében pénteken este semmelweis emlékülésen adták át az idei semmelweis-díjat és emlék érmét. törő imre akadémikus, a budapesti orvostudományi egyetem rektora bejelentette, hogy a díjat és emlékérmét, amellyel az orvostudomány egy kiemelkedő képviselőjének munkásságát jutalmazták, az idén ivanovics györgy akadémikusnak, a szegedi orvostudományi egyetem mikrobiológiai intézete igazgatójának ítélték oda.

ivanovics györgy professzor ezután megtartotta a semmelweis emlékelőadást, amelyben többévtizedes kutatásait összegezte. kutatásai megvilágítják azt a kérdést, milyen biokémiai reakciók és folyamatok okozzák a lépfene-bacillus kórokozó tulajdonságait. ez az állat-gyógyászati szempontból fontos kérdés a mikrobiológiának világszerte témája.

a nagy érdeklődéssel fogadott előadás után törő imre rektor átnyújtotta ivanovics györgynek az idei semmelweis emlékérmét és díjat./mti/

..

bb.66. „a nadrág”, bemutatója békéscsabán

vid/tné n fm

1963. november 29.

pénteken a békés megyei jókai színház miszlai istván rendezésében bemutatta dunai ferenc: a nadrág című, budapestben nagy sikert aratott szindarabját.

a szerepeket köröstyös istván, déry mária, bíró józsef, demény gyula, mátrai mária és cseresnyés róza alakította./mti/

37

18.55/-n

Ne

bb 67. 1964. tavaszára összehívták a hazafias népfront harmadik kongresszusát - ülést tartott a hazafias népfront országos tanácsa

t di/lk vm

1963. november 29.

pénteken, a parlament vadász termében ülést tartott a hazafias népfront országos tanácsa. megjelentek: kállai gyula, a hazafias népfront országos tanácsának elnöke, gáspár sándor, a budapesti pártbizottság első titkára, dr. münnich ferenc államminiszter és rónai sándor, az mszmp politikai bizottságának tagjai. ott volt az elnöki tanács, a központi bizottság és a kormány számos tagja. részt vettek az ülésen a hazafias népfront országos tanácsának tisztségviselői.

szabó pál, a hazafias népfront országos tanácsának alelnöke nyitotta meg a tanácskozást. javaslatára az ülés résztvevői néma felállással adóztak parragi györgy kossuth-díjas újságíró, a hazafias népfront országos tanácsa elhunyt tagja emlékének. ezután kállai gyula, a hazafias népfront országos tanácsának elnöke emelkedett szólásra. tájékoztatójának bevezető részében népgazdaságunk helyzetével, az ipar, a mezőgazdaság néhány kérdésével foglalkozott. elmondta: bár a zord és hosszú tél igen nagy termelési kieséseket okozott, népünk odaadó munkájának eredményeként mégis számolhatunk azzal, hogy - a mezőgazdaság kivételével - az 1963. évi tervek főbb céljait sikerül valóra váltani.

a továbbiakban hangsúlyozta: jelentős és örvendetes, hogy október végéig az ország egész területén befejezték az őszi gabonafélék vetését. mezőgazdaságunk történetében először sikerült a kenyérgabona-vetést az agrotechnikailag leginkább optimális időben elvégezni.

- az ez évi vetésterületet a jövő évre is irányadónak tekintjük, - folytatta ezután. - feltétlenül biztosítani kell, hogy az ország kenyérét megtermeljük magunknak. de ez a feladat a vetéssel még nincs véglegesen megoldva, a továbbiakban is pontosan, időben és lelkiismeretesen kell elvégezni az összes munkát egészen az aratásig, a cséplésig, a kenyérgabona raktárba szállításáig.

- jónéhány tapasztalat arra figyelmeztet, hogy nagyobb gondot kell fordítani a mezőgazdaságban megtermelt értékek megőrzésére, megbecsülésére és felhasználására, - hangsúlyozta többek között, majd felhívta a figyelmet:

- a mezőgazdaságban most a mélyszántás és az istállótrágyázás mielőbbi befejezése a legfontosabb teendő. a jövő évi termés szempontjából nagy jelentőségű munkát szerte az országban meg kell gyorsítani.

/folyt.köv./

19.14!/-n

38
- -

NE

bb.67. / 1964. tavaszára...1.folyt./ n

kállai gyula ezután így folytatta beszédét:

- örvendetes és dicséretes, hogy a termelőszövetkezeti tagok és családtagjaik szorgalmasabban, többet és jobban dolgoztak mint az előző években. nem egy helyen és nem ritkán vasárnap és ünnepponon is kint voltak a földeken. ezen kívül egész társadalmunk is segítette a mezőgazdaságot, - mondotta többek között, majd rámutatott: az a tény, hogy az őszi munkák sikerét veszélyeztető problémákat rendkívüli intézkedésekkel kellett megoldani, de meg lehetett oldani, azt bizonyítja: nem valamiféle végzettszerű és elháríthatatlan objektív nehézségek adódtak, hanem olyan gondok, amelyeknek körültekintőbb, alaposabb munkaszervezéssel elejét lehetett volna venni. a tanulság: mindenütt javítanunk kell a munkát, sokkal gondosabbn, fegyelmezettebben, előrelátóbban és nagyobb lelkesedéssel kell dolgoznunk azért, hogy terveinket maradéktalanul megvalósítsuk.

- az ideai tapasztalatokat az illetékes kormányzati szervek figyelembe veszik a jövő évi terv részletes kidolgozásánál. fokozott gonddal fogunk ügyelni arra, hogy az ipar minden ága pontosan teljesítse előirányzatait, mégpedig úgy, hogy az ipar egészét tekintve a termelés növekedésének legalább kétharmad részét a termelékenység emelkedése eredményezze. kimondjuk: inkább kezdjük kevesebb építkezést, de azokat gyorsabban fejezzük be. így új létesítményeink hamarabb kezdenek termelni, s hoznak létre olyan értékeket a népgazdaságnak, amelyekből további beruházásokat valósíthatunk meg.

kállai gyula beszédének további részében azzal foglalkozott, hogy a szocializmus teljes felépítésének nemcsak politikai és gazdasági, hanem tudatbeli feltételei is vannak. az emberek szocialista öntudatának a gazdasági építőmunkában is igen nagy a fontossága. rámutatott: helyes és jó dolog a prémium és a nyereség-részesedés, de nagy baj lenne, ha csak ez ösztönözné dolgozóinkat a jobb és eredményesebb munkára. társadalmunk szocialista öntudatának további erősítése előrehaladásunknak, életünk szépítésének és gazdagításának elengedhetetlen feltétele.

- az ideológiai nevelő-munka erősítését és javítását nemcsak belső viszonyaink, hanem a külső körülmények is szükségessé teszik. népköztársaságunk külpolitikai irányvonala változatlan: a különböző társadalmi rendszerű államok békés egymás mellett élése. de ez nem jelenti azt, hogy a különböző társadalmi rendszerek eszméi békésen megférnek egymással. éppen ellenkezőleg! minél sokoldalubb, szélesebb gazdasági és kulturális kapcsolatokat létesítünk a kapitalista világrendszer országaival, annál határozottabb és következetesebb ideológiai küzdelmet kell folytatnunk az imperializmus politikája és eszmevilága ellen.

/folyt.köv./

19.20/-n

-39-

NE

/bb 67. 1964.....2.folyt./vm

- népünk eszmei-erkölcsi nevelésében - hangsúlyozta - nagyon fontos szerepe van a kulturális életnek. tovább kell küzdenünk azért, hogy a szinpadok, a mozik, a rádió- és a televízió, az újságok és a könyvek lapjai olyan eszméket közvetítsenek,

amelyek nemesítik a ma emberét, fejlesztik szocialista gondolkodását, növelik műveltségét, erősítik szocialista erkölcsét.

- az irodalomnak és a művészeteknek a mi nézetünk szerint sok-sok ember számára újra kell fogalmazniok a munkához, a társadalomhoz, a közös tulajdonhoz, az embertársaihoz, a házastársához, a szülőkhöz fűződő viszonyt - mégpedig a nemesebb és magasabb rendű szocialista erkölcs szellemében. a művészeteknek segíteniök kell az embereket abban, hogy a szocializmus építése közben adódó nagy kérdésekre helyes választ tudjanak adni.

a hazafias népfront országos tanácsának elnöke ezután oktatási politikánk néhány időszerű kérdésével foglalkozott.

- kulturális életünk fontos tényezője, - mondotta -, hogy pártunk nyolcadik kongresszusának határozata alapján az idén az egyetemi és főiskolai felvételeknél már nem vették tekintetbe a jelentkezők szociális származását, a felvételi bizottságok az első évfolyamok hallgatóit a jelentkezők felkészültsége, rátermettsége, a szocializmus iránti hite és meggyőződése alapján válogatták ki, lett legyen szülőjük munkás, paraszt, értelmiségi vagy alkalmazott. ez az új felvételi rendszer elismerésre talált az egész társadalomban. voltak, akik aggodalmaskodtak és az új módszertől a munkások és parasztok gyermekeinek egyetemi és főiskolai felvételét, tanulási lehetőségét féltették, a szociális származás szerinti kategorizálás megszüntetését idő előttinek tartották. a tények megnyugtathatják őket. a felvételek után összeállított statisztikák szerint az egyetemeken és főiskolák több mint 15.000 hallgatója közül csaknem 6.000 fizikai dolgozók gyermeke. ez több mint amennyi munkás, illetve paraszt származású hallgatót tavaly felvettek. az új első évesek felkészültsége is jobb mint a tavalyiaké: 54 százalékuk kitűnő vagy jeles eredménnyel, 30 százalékuk jó eredménnyel végezte a középiskolát. általában azokat vették fel, akik a felvételi vizsgán a maximálisan elérhető 20 pontból legalább 17-et megszerezték. de igen sokan elérték a 20 pontot is.

- államunk az idén az egyetemeken és főiskolákon emelte az ösztöndíjakat, s megváltoztattuk az ösztöndíjak folyósításának rendjét is. az elmúlt években - nevével ellentétben - az ösztöndíj nem ösztönzött jobb tanulmányi eredmények elérésére.
/folyt.köv./

19.25/-n

-40-

ME

/bb 67. 1964.....3.folyt./vm

az ösztöndíjra jogosult hallgató akár jól tanult, akár nem, ösztöndíját egyformán megkapta. most viszont a szorgalmasabb, jobb eredményt elérő diák nagyobb támogatást kap, mint aki nem igyekszik. a hanyag és a lusta diák nem kaphat semmit sem.

- az egyetemi hallgatók az idén gondtalanabban tanulhatnak, mint tavaly, többek között azért is, mert tandíjuk összegét felére csökkentettük, s a tandíj-fizetési kötelezettséget is összekapcsoltuk a tanulmányi eredménnyel. a kitűnő, a jeles és a jó rendű tanulók nem fizetnek tandíjat. reméljük, ezek az intézkedések a tanulmányi eredményekre további kedvező hatással lesznek.

kállai gyula ezután a népfront jelöltjeiként megválasztott országgyűlési képviselők és tanácsstagok tevékenységével foglalkozott. megállapította: növekedett a választott testületek tagjainak általános műveltsége és szakképzettsége, a fővárosi tanács tagjainak 43 százaléka, a megyei tanácsok tagjainak egyharmada egyetemi végzettséggel rendelkezik. az országgyűlési képviselőknek csaknem fele egyetemi vagy főiskolai végzettségű. a tanácsok testülete alkalmasabbá vált arra, hogy a lakosság igényeinek kielégítésében, a gazdasági, a társadalmi és a kulturális élet fejlesztésében, területének hivatott vezetője, irányítója legyen. emelkedett a tanácsulések színvonala, nőtt a tanácsstagok aktivitása, jelentősen javult, rendszerebbé és hasznosabbá vált az állandó bizottságok tevékenysége is.

hangsúlyozta: az országgyűlés legutóbbi ülészsaka színvonala-sabb, elevebb és pezsgőbb volt mint az előzőek. beigazolódott: jó az, ha legfőbb államhatalmi szervünk esetenként megtárgyalja az ország életének egyes nagyobb - gazdasági, politikai és kulturális - kérdéseit is. a képviselők nagyfokú felelősséget tanúsítottak; kifejezték egyetértésüket a párt és kormány gazdaságpolitikájával és rámutattak azokra a hiányosságokra, amelyeknek megszüntetése jelentősen meggyorsítaná előrehaladásunkat. a felszólalók szinte kritikával és hasznos javaslatokkal járultak hozzá gazdasági építőmunkánk megjavításához. az országgyűlésnek ezt az aktivitását és élénk vitaszellemét csak üdvözölni tudjuk és bizunk benne, hogy tovább erősödjék és fejlődik.

/folyt.köv./

19.30/-n

-41-

ME

az előadó ezután megemlítette: az országgyűlés legutóbbi ülészakán elhangzott javaslatokkal és megvalósításuk lehetőségével - legutóbbi ülésén - a kormány is behatóan foglalkozott és határozatot hozott, hogy ezeket a javaslatokat az illetékes miniszterek alaposan vizsgálják meg és tegyék meg a szükséges intézkedéseket.

- azt hiszem, megállapíthatjuk - hangsúlyozta ezután -, hogy az idén februárban megválasztott tanácsstagok és országgyűlési képviselők eddig alapján eredményes, jó munkát végeztek, s joggal remélhetjük, hogy a jövőben is nagy alaposítással és körültekintéssel, tovább növekvő hozzáértéssel intézik államunk ügyeit, szolgálják fáradhatatlanul dolgozó népünket.

- hazánk politikai életének fontos eseményei voltak azok a kétoldalu tárgyalások, amelyeket pártunk és kormányunk vezetői a szocialista országok vezetőivel ez év tavaszától kezdve folytattak, - állapította meg a továbbiakban kállai gyula. - ezek tapasztalatai azt mutatják, hogy maga az élet, a szocialista fejlődés is mennyire előtérbe helyezi az országaink közötti kapcsolatok erősítését, a politikai, gazdasági és tudományos együttműködés elmélyítését. a tárgyalások mindenütt kapcsolataink továbbfejlesztésére irányultak: véleménycsere folyt a nemzetközi helyzetről, a nemzetközi kommunista mozgalom kérdéseiről. mind a kötetlen megbeszéléseken, mind a hivatalos kiüldöttségek között sorra került tárgyalásokon első helyen a gazdasági kérdések megvitatása, országaink gazdasági együttműködésének bővítése és elmélyítése állt. a szocialista országok között kialakult hagyományos árucere-forgalom már nem elégíti ki az új, nagyobb követelményeket, amelyek a szocialista világrendszer fejlődésének új szakaszából és a szocializmusnak a kapitalizmussal folytatott békés gazdasági versenyéből erednek. ma már széleskörű és fokozott nemzetközi munkamegosztásra, a termelés szakosítására és ennek alapján jól működő kooperációra van feltétlenül szükség. ezért a tárgyalásokon azokat az utakat kerestük, amelyek haladva magasabb szintre emelhetjük országaink gazdasági együttműködését, s egységes véleményre jutottunk abban, hogy ez csak az ipari és bizonyos mértékben a mezőgazdasági teremben létrehozandó szakosítás és kooperáció útja lehet. tárgyalásaink szellemében közös gazdasági kormánybizottságok alakultak, illetve alakulnak.

- kétoldalu tárgyalásaink teljes mértékben egybeesnek azokkal a törekvésünkkel, hogy javítsuk és erősítsük a kölcsönös gazdasági segítség tanácsába tömörült szocialista országok együttműködését. tárgyalásaink és megállapodásaink annak a nemzetközi szocialista munkamegosztásnak a szellemében fogantak és azt erősítik, amely a kölcsönös gazdasági segítség tanácsa tevékenységének alapja és talpköve.

/folyt.köv./
19.39/-n

- úgy látjuk, hogy a szocialista nemzetközi munkamegosztás elmélyítése jelenleg két - azonos célhoz vezető - úton halad. az egyik: valamennyi kgst-ország közös megállapodásai az együttműködés egyes kérdéseiben. a kérdések bizonyos körében viszont lehetséges és szükséges is a kétoldalu és háromoldalu szakosítás és kooperáció. ez idővel a kívánatos több oldalu, majd sokoldalu együttműködéshez vezet. pártunk és kormányunk teljes erejéből támogatja a szocialista nemzetközi munkamegosztás megvalósításának mindkét útját-módját, mert ez népünk elemi érdeke, mert gyorsítja hazánkban a szocializmus teljes felépítését, növeli a szocialista világrendszer gazdasági erejét, elősegíti a kapitalizmussal folytatott békés versenyben a szocializmus győzelmét.

a beszéd ezután hazánk nemzetközi helyzetével foglalkozott.

- szocialista építőmunkánk sikerei, pártunknak, kormányunknak és népünknek összeforrottsága, nemzetünk erősödő szocialista egysége, a szocialista humanizmus és demokrácia terebélyesedése, a szocializmus szabad, alkotó légkörének kibontakozása tovább öregbítette a magyar népköztársaság tekintélyét szerte a világban. aktív külpolitikát folytatunk; hazánk képviselői valamennyi fontos nemzetközi szervezetben tevékenyen dolgoznak külpolitikai céljaink valóra váltásáért. kapcsolataink fejlődtek nemcsak a szocialista, hanem a kapitalista és a semleges országokkal is. népünk országépítő munkájának eredményei, s következetes külpolitikánk sikerei abban is megmutatkoznak, hogy a magyar kérdést - hét év után először - 1963-ban nem tüzték az egyesült nemzetek közgyűlésének napirendjére, s nem tették vitássá a magyar kiüldöttség mandátumának jogosságát. ez kedvezően járul hozzá a nemzetközi feszültség csökkentéséhez, a béke erősítéséhez.

- nemzetközi tekintélyünk erősödése tükröződik abban is, hogy az amerikai egyesült államok egyes reakciós agresszív köröknek visszahúzó törekvései ellenére, lehetőségek mutatkoznak a magyar-amerikai viszony normalizálására. a magyar népköztársaság kormánya úgy gondolja, hogy a békés egymás mellett élés elvei alapján kialakíthatók az eredményes és mindkét fél számára hasznos kereskedelmi, gazdasági és kulturális kapcsolatok.

- népköztársaságunk nemzetközi tekintélyének növekedése elválaszthatatlan attól a folyamattól, amely a béke, a békés egymás mellett élés híveinek gyarapodását, s ennek következtében a nemzetközi helyzet kezdődő általános enyhülését eredményezte. /folyt.köv./

ME

bb 67. /1964 tavaszára ... 6. folyt./ m

a békés egymás mellett élés elve egyre inkább utat tör magának a nemzetközi kapcsolatokban. a kedvező fejlődés elsősorban a szovjetunió és a szocialista világrendszer katonai, politikai, gazdasági és tudományos erejének, hatalmának nagyarányú további növekedéséből ered. az elmúlt években a két világrendszer közötti erőviszony tovább változott a szocializmus és ezzel együtt a béke javára. a szocialista világrendszer országainak - közöttük hazánknak is - szent kötelessége, hogy fejlessze gazdaságát, megfelelő szinten tartsa katonai erejét is, mert az imperialistákra elsősorban ez hat. az imperializmus természete nem változott: a monopolizációnak ma is alapvető jellemvonása, hogy hódítani akar, háboruba akarja dönteni a világot. ámde, ha azt látják, hogy háborus törekvéseikkel a maguk vesztét is okozzák, kétszer is meggondolják a dolgot. közöttük is egyre többek akadnak, akik keserűen bár, de kénytelenek beismerni: többé nem reális az a célkitűzésük, hogy a szocializmust háboru útján elpusztíthatják. a tőkés körökben is terjed az a felismerés, hogy alkalmazkodniok kell a reális helyzethez. ebben az esetben pedig csak egy választásuk marad: a két világrendszer békés, politikai, gazdasági és ideológiai küzdelme. mi vállaljuk és álljuk ezt a küzdelmet. tudatában vagyunk annak, hogy a mi rendünk jobb, a mi eszményeink tiszták, magasabbak, politikánk emberibb, ezért a békés küzdelemben - idővel - győzni fogunk.

- vannak az imperializmus táborában olyanok - és nem is kevesen -, akiknek a nemzetközi helyzet enyhülése nem tetszik, akik még nem ismerték fel, vagy nem is akarják felismerni a mai világ reális erőviszonyait és görcsösen ragaszkodnak a korábbi, ugynevezett „erőpolitikához”, a kemény beszédhez, a szocialista világrendszer felforgatásához, a gyarmati szabadságmozgalmak fegyveres elfojtásához. ezek - az imperializmus legsötétebb, legreakciósabb erői - akadályozzák a független, semleges laosz békés életének megteremtését, ők folytatnak irtóhadjáratot a délvietnami nép ellen, ők provokálnak incidenseket nyugat-berlin határában, ők fenyegetik invázióval a szocialista kubát. az imperializmusnak - és elsősorban az amerikai imperializmusnak - ezek a legsötétebb erői szervezték meg és hajtották végre századunk egyik legbecstelenebb politikai gyilkosságát, amelynek áldozatául esett john kennedy, az amerikai egyesült államok elnöke.

/folyt.köv./

19.49/-n

-44-

HR

/bb 67. 1964.....7.folyt./vm

- kennedy az elnöki székben közvetlen elődeinél reálisabb szemléletet tanusított, s ez a nemzetközi enyhülés irányában hatott államunk, kormányunk őszinte részvételét fejezte ki tragikus elhunytá alkalmából. kifejeztük azt az óhajunkat és reményünket, hogy a béke is megérti a kor szavát, s a béke, a békés egymás mellett élés szellemében alakítja politikáját. johnson elnök a kongresszus elmondott első beszédében hangsúlyozta, hogy „korunkban nem lehetnek vesztesek a békében és nem lehetnek győztesek a háborúban”, reméljük, hogy ezt az alapjában véve helyes felismerést az egyesült államok kormányának gyakorlati lépései követik a nemzetközi helyzet további enyhítésére, amelynek kezdetét a moszkvai atomcsendegyezmény teremtette meg. a mi politikánk változatlan: állhatatosan küzdünk tovább a különböző társadalmi rendszerű államok békés egymás mellett éléséért. ennek érdekében erősítjük társadalmi rendünket, dolgozunk a szocialista világrendszer egységének megszilárdításáért, s aktív külpolitikát folytatunk, hogy szerény lehetőségeinket maradéktalanul kihasználva hozzájáruljunk a nemzetközi légkör további javításához, a béke hadállásainak további erősítéséhez.

kállai gyula beszédének befejező részében a népfront-mozgalom helyzetével és időszerű kérdéseivel foglalkozott:

- a hazafias népfront hívására százezrek vettek részt a választási előkészületekben. a választási elnökségek, a szavazatszedő bizottságok tagjai, az aktivisták heteken keresztül nagy lelkesedéssel végezték társadalmi munkájukat, s áldozták szabad óráikat a közügyek intézésére.

- mozgalmunk fokozott politikai aktivitása az emlékezetesen nehéz téli időszakban ösztönzően hatott a termelő munkára. a választások előtt folytatott nagy eszmecsere, ez az országos beszélgetés rengeteg ötletet, kezdeményezést, javaslatot hozott felszínre, s megvalósításukra nagy energiákat szabadított fel. a választás során kifejezésre jutott népi-nemzeti egység tovább növelte népköztársaságunk jó hírnevét és tekintélyét a nemzetközi életben.

- a hazafias népfront-mozgalom másik nagy akciója az említett időszakban a hatodik magyar békekongresszus volt. a békemozgalom az elmúlt másfél évtizedben lényegében apparátus nélkül, elsősorban a társadalmi munkatársak nemes buzgalmára támaszkodva érte el, hogy eszméi behatoltak egész népünk gondolkodásába. akárcsak a választások előkészítésében, a hatodik magyar békekongresszust megelőző leszerelési hónap idején is a népfront aktivistáinak tízezrei indultak el, hogy egyszerű szóval elmondják az embereknek a bonyolult nemzetközi kérdésekről az igazságot.

/folyt.köv./

19.55/-n

-45-

HR

/bb 67. 1964.....8.folyt./vm

sokszorosára növekedett a békemozgalom aktivistáinak száma azzal, hogy a hazafias népfront-mozgalom és a békemozgalom egybeolvadt. az országos béketanács kezdeményezte akciók eljutottak a legkisebb községekbe is. a népfront-bizottságok sok új színnel gazdátották a békemozgalmi munkát. a nagy-és kisgyűléseken, az ugyne- rétegtalálkozókon országosan kibontakozott eszmecsere. százvezekettek hitet a béke, az általános, teljes- és ellenőrzött leszerelés, a békés együttélés politikája mellett. e nagy megmozdulás csúcspontja a hatodik magyar békekongresszus volt, amely összegezte a 15. évfordulóját ünneplő magyar békemozgalom eredményeit és feladatait. a kongresszus helyesen mutatott rá arra, hogy a szocializmus és a béke édestestvérek, s azzal tudjuk a legtöbbet tenni az alkotó béke megvédéséért, ha ki-ki munkájával, legjobb tudásával és képességével járul hozzá a szocializmus felépítéséhez.

- a többi politikai, gazdasági, kulturális- művelődési akció, amelyet a hazafias népfront kezdeményezett, szervezett vagy segített, ebben az évben is hozzájárult ahhoz, hogy továbbfejlődött a magyar nép közgondolkodása, egységesebb lett mind a belpolitikai, mind a nemzetközi kérdéseket illetően. ennek a tevékenységnek nagy része van abban, hogy ma már elmondhatjuk: hazánkban a z egyszerű emberek javarésze is világosan látja, s megérti a két fogalom, a nemzeti és a nemzetközi összefüggését. az emberek tulnyomó része megértette: - s ez kihat munkájukra, állásfoglalásukra, cselekvésükre is - a mi erőnk együtt növekszik a szocializmust építő több nép erejével. népünk előrehaladása elválaszthatatlanul összefügg a szocialista világszisztem előrehaladásával, a béke erőinek győzelmeivel.

- ez a megváltozott gondolkodásmód egyre több embert készítet arra, hogy a politikai élet periferiáiról előbbre lépjen és kötelességén túl is részt kérjen az ország szocialista építésének meggyorsításából. nem túlzás, ha azt mondjuk, hogy ebből a megváltozott gondolkodásmódból sarjadt ki a hazafias népfront-mozgalom egyik leg-sikeresebb munkaformája, az akció-bizottságok rendszere, amely több számottevő sikereket ért el a gazdasági és a kulturális élet élvirágoztatásának előmozdításában.

- országos tanácsunk januári ülésén megállapítottuk, hogy hazafias népfront feladatai a szocializmus teljes felépítésének időszakában tovább növekednek és sokrétűbbekké válnak. a két ülés között végzett munkánk kezdi igazolni ezt a megállapítást. következő kongresszusunk feladata lesz annak konkrét megfogalmazása, hogy melyek azok az alapvető feladatok, amelyeket a népfront magának vállal a szocializmus teljes felépítésének időszakában a gazdaság, a kultúra fejlesztésében, a tömegek eszmei és politikai nevelésében és milyen módszerekkel tudja még jobban teljesíteni fő feladatát: a szocialista nemzeti egység erősítését, fejlesztését.
/folyt.köv./

20.00/-n

-46-

Me

/bb 67. 1964.....9.folyt./vm

kérem az országos tanács tagjait, hogy javaslataikkal, elgondolásaikkal, bírálatukkal segítsenek a népfront jövőbeni feladatainak helyes meghatározásában. hazatérve az eddiginél is jobban, eredményesebben dolgozzanak mozgalmunk céljainak megvalósításáért, - mondta befejezésül kállai gyula.

ezután dr. ortutay gyula, a hazafias népfront országos tanácsának titkára előterjesztette a népfront országos tanácsa elnökségének javaslatát a hazafias népfront harmadik kongresszusának összehívására.

az ülés résztvevői a javaslatot egyhangúlag elfogadták, s 1964 tavaszára összehívták a kongresszust. ugyanakkor megbízták az elnökséget, hogy a kongresszus pontos idejére és napirendjére később tegyen javaslatot.

a hazafias népfront országos tanácsának ülése szabó páál zárszavával ért véget./mti/

mbb.45./ a szocialista drámairodalom...1.folyt./n

miloslav mirkovity jugoszláv kritikus felszólalása után viktor rozov szovjet drámaíró az írói alkotómunka belső folyamatát elemezte. rámutatott, hogy a drámaírónak a legnagyobb pontossággal kell a jellem fejlődését nyomon követnie, és a jellemábrázolás eszközével is az ember jobbá tételén kell munkálkodnia. ezután az egyesült államokban tett utazásának tapasztalatairól számolt be.

utánna karinthy ferenc, m.b. hrapszenko szovjet kritikus, dévényi robert, stefan karakosztov bolgár drámakritikus, majd ranko marinkovity jugoszláv író szólalt fel.

a vita tanulságait darvas józsef foglalta össze zárszavában. rámutatott, hogy ez a konferencia az első próbálkozás volt egy ilyen jellegű közös tanácskozásra. helyesnek tartaná, ha a jövőben hasonló megbeszéléseken az elméleti kérdések mellett konkrét művekről is többet vitatkoznának a résztvevők. ehhez természetesen az szükséges, hogy a szocialista országok drámaírói még jobban megismerjék egymás alkotásait.

befejezésül köszönetet mondott a vita összes résztvevőjének s azt a reményét fejezte ki, hogy a konferencia legnagyobb eredménye jobb drámai művek megszületésében tükröződik majd./mti/

20.06/-n

-47-

Me

bb.68. fogadás a jugoszláv nemzeti ünnep alkalmából

t hi/tné n sr

1963. november 29.

a jugoszláv nemzeti ünnep alkalmából dusan csalics, a jugoszláv szocialista szövetségi köztársaság budapesti nagykövete pénteken este fogadást adott a nagykövetségen, a szivélyes légkörben. A fogadáson megjelent gáspár sándor, a népköztársaság tanácsának helyettes elnöke, az mszmp politikai bizottságának tagja, ajtai miklós, az országos tervhivatal elnöke, brutyó jános, a szot főtitkára, ilku pá, művelődésügyi miniszter, az mszmp politikai bizottságának póttagjai, péter jános külügyminiszter, az elnöki tanács és a kormány számos tagja, politikai, társadalmi életünk több ismert személyisége, részt vett a fogadáson a budapesti akkreditált diplomáciai képviselők számos vezetője és tagja./mti/

..

bb.69. időjárásjelentés

gg/n

1963. november 29.

a meteorológiai intézet jelenti november 29-én, pénteken 19 órakor:

időnként élénk délkeleti szél

várható időjárás szombat estig: időnként élénk keleti, délkeleti szél, változó mennyiségű felhőzet, néhány helyen kevés eső, a magasabb hegyeken helyenként hószállingózás.

várható legmagasabb nappali hőmérséklet: 5-9 fok között.
/mti/

..

20.10/-n

-48-

a szerkesztőségek figyelmébe!

m/La

1963. november 29.

a bb 67. sz. hír /1964 tavaszára összehívták a hazafias népfront harmadik kongresszusát/ 5. folytatása harmadik bekezdésének alulról számított negyedik sorában a szöveg helyesen:

... hogy az ugynevezett magyar kérdést ...

x x x

a hatodik folytatás hetedik sorától a szöveg:

... a szocialista világrendszer országainak - közöttük hazánknak is - szent kötelességük, hogy fejlesszék gazdaságukat, megfelelő szinten tartsák katonai erejüket is ...

x x x

ugyanebben a bekezdésben a 13. sortól a szöveg:

...ámde ha azt látják a monopolizációk, hogy háborus törekvésekkel a saját maguk vesztét is okozhatják, kétszer is meggon- dolják ...

x x x

ugyanitt a 16. sortól a szöveg helyesen:

...az a célkitűzésük, hogy a szocializmust háboru útján elpusztítsák

/mti/

..

-49-

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Fém utca 6-7. Telefon: 159-400, 369-500

A szerkesztést és kiadását a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1963. november 30.

bb 1. vincze imre 3. szimfóniájának bemutatója a zeneakadémián

i ol/tr/m/

1963. november 30.

december 2-án a magyar állami hangversenyzenekar koncertjén mutatják be a zeneakadémián vincze imrének, a liszt ferenc zeneművészeti főiskola zeneszerzői tanszaka adjunktusának 3. szimfóniáját. a zenekart ferencsik jános vezényli, közreműködik sándor judit, az állami operaház tagja. az est műsorán szerepel bartók: négy zenekari darabja és mahler: 4. szimfóniája. /mti/

bb 2. helyére kerül a disz-téri 48-as emlékmű

i ol/tr/m/sr

1963. november 30.

három hónappal ezelőtt szállították el az 1. kerületi disz-térről a 48-as emlékmű-honvédszobrát. a szobor zala györgy alkotása. 1893. május 21-én leplezték le. a műalkotás a háború és az oxidálódás következtében súlyos károsodást szenvedett. az angyalföldi szoboröntőben elvégezték a szükséges rekonstrukciót és december 2-án a szobor visszakerül felújított talapzatára. /mti/

bb 3. 300.000 palack homoki bor az ünnepekre

vid j vm ká

1963. november 30.

az alföldi pincegazdaság kecskeméti palackozó-üzemében naponta 15.000-16.000 üveget töltenek meg homoki borokkal. a legjobb hat-féle borból összesen 300.000 palackkal adnak át a kereskedelemnek az évvégi ünnepekre. /mti/

-1-

HR